

EDİRNE

651

651 YILLIK GELENEK
DÜNDEN BUGÜNE KIRKPINAR
KIRKPINAR GELENEKLERİ
EDİRNE NASIL BAŞ'A ÇIKAR?

2 KIRKPINAR VE
UNESCO SOMUT
OLMAYAN KÜLTÜREL
MİRAS LİSTESİ
Yaşagül Ekinci

4 DÜNDEN BUGÜNE
KIRKPINAR

8 DÜNYAYA NAM SALAN
'MÜTHİŞ TÜRKLER'

10 CUMHURİYET'İN
BAŞPEHLİVANLARI

12 AĞA SEYFETTİN SELİM:
PARA YETMEZ,
KIRKPINARI SEVMEK
ŞART
Söyleşi: Zeki Kar

14 KIRKPINAR'IN
OLMAZSA OLMAZI:
DAVUL ZURNA EKİBİ

16 651 YILLIK GELENEK
KIRKPINAR'IN
RİTÜELLERİ
Behiç Günalan

20 HUZUR GÜREŞİ
Abdullah Aslaner

23 YAĞLI GÜREŞİN
OYUNLARI

26 EDİRNE NASIL
BAŞ'A ÇIKAR?

29 GEÇKİNLİLİ
YUSUF PEHLİVAN
Hakan Akıncı

32 TARİHTEN BELGELER
Abdullah Aslaner

**Cömertlik, dürüstlük,
kimlik sembolü Kirkpınar**
Kirkpınar;
the symbol of generosity,
honesty and identity

Toplumların kültürlerin en önemli halkalarından biri de spordur. Türklerin tarihinde atletik, cengaver kişiliklerine uygun olan bencilik, okçuluk ve özellikle de güreş dallarında büyük destanlar yazılmıştır.

Güreşin sevilmesi, her dönemde ilgi görmesi, yüzyıllar boyunca yaşatılan geleneklerinin günümüze taşınması, Türklerin ona verdiği anlam ve değerle açıklanabilir. Alplik, yücelik anlayışının topluma yansması ve yaşatılmasının simgesi olan güreşi, halk tarafından sevgi ve saygı görür. İçi dışı, yüreği temiz, insancıl duygularla bezemizi "pehlivan", sağlıklı ve gücünü kötüye kullanmayan örnek kişi olarak kabul edilir. Bu yüzden, pehlivanın başarıları- la övümlüdür, efanesi vîsyulerle kahramanlıklar destanlaştırılır.

Başlangıcı Edirne'nin fetih tarihi olarak kabul edilen Kirkpınar, spor ve kültür tarihimizde önemli bir yere sahiptir. Geleneklerin yaşatıldığı, saygı, sevgi, yardımlaşma ve disiplin içinde gerçekleştirilen Kirkpınar Güreşleri kasaktan kaspağa aktarılan şanlı bir destandır.

Edirne'nin tarihi ve kültürel kimliğiyle özdeşleşen Kirkpınar'ın, toplumda kimlik sembolünü güçlendirdiği, cömertlik ve dürüstlük ilkelerini yaşattığı için UNESCO tarafından da 'Somut Olmayan Kültürel Miras' olarak tescil edilmesine önüne vericidir. Edirne, sahip olduğu kültür hazineleriyle, insanlığın ortak mirasındaki yerini güçlendirmeye devam edecektir.

Nice 651 yıllara Kirkpınar...

One of the important links of the cultures created by societies is sports. In the history of Turkish people, many great epic stories are formed about horse riding, archery and especially wrestling pursuant to their athletic and heroic personalities.

The love and interest in wrestling, it being carried to the modern day with the traditions that lived for centuries can be explained by the meaning and value that Turkish people gave to it. The wrestler is the symbol of the reflection of the idea of manhood and courage to the society. Accordingly he sees love and respect from the people. The wrestler (the special name in the culture is "pehlivan") is a pure and honest person with in and outside who is accepted to be a healthy role model and doesn't use his power to harm. That is why a wrestler's success is to praise and legendary stories are to become epic.

Kirkpınar is associated with the historical and cultural identity of Edirne and its date of start is regarded as the conquest day of Edirne. It has a very important place in our history of sports and culture. The Kirkpınar Oil Wrestling is a glorious value which doesn't only take place in traditions, respect, love, mutualization and discipline but also is inherited from generation to generation.

It gives us pride that our Kirkpınar is registered as 'Intangible Cultural Heritage of Humanity' by UNESCO due to that "it strengthens the symbol of identity in the society and keeps the principles of generosity and honesty alive". Edirne keeps intensifying its place in the common heritage of humanity with the cultural values it has.

Many 651 years to Kirkpınar...

Gökhan Sözer
Edirne Valisi
Governor of Edirne

EDİRNE

Yaz 2012 Sayı 37

Üç Aylık Yerel Süreli Yayın

İmtiyaz Sahibi:

Gökhan Sözer
Edirne Valisi

Yayın Yönetmeni:
Abdullah Aslaner

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü:
Hulya Bodur

Yönetim Yeri: Edirne Valiliği
Basın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü
Hükümet C. Vilyet Binası Edirne
Tel-Faks: (0284) 213 24 07
valilikbasini@edirne.gov.tr

Yapım: Grafikar-Tasarım Yayın
Ceviri: Hazal Özhan

Basım Yeri:
Ege Basım Matbaa Ltd. Sti.
Esatpaşa Mah. Ziyaşası Cad. No.4
Ataşehir/İstanbul

Edirne li Özel İdaresi
Tarafından Bastırılmıştır.
Ücretsizdir

Temin edilecek yerler:

Edirne Valiliği
Basın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü
Tourist Information
Hürriyet Meydanı Edirne
Bellek Kitabevi
Muhittin Gönel İş Merkezi
Zemin Kat Edirne

Kapak Fotoğrafı: Ercan Dakni
Kirkpınar da 2011 yılı final kürsüsü

KÜLTÜREL DEVAMLILIK, KIRKPINAR ve UNESCO SOMUT OLMAYAN

KÜLTÜR MİRASI LİSTESİ

■ YAŞAGÜL EKİNCİ*

Insan gelişimini destekleyen, kültürel öğelerin nesiller arasında geçişini sağlayan sosyolojik taklit yeteneği, teknolojinin insanları tembelliştirmesi ve daha hızlı yaşamaya sürüklemesi nedeniyle her geçen gün toplumlara zarar veren bir dongyue dönüşmektedir. İngilizce kelimelerle konuşan Türk, kovboy kıyafetleriyle evlenen Çiñli ve cadılar bayramını kutlayan Alman gençliği farkında olmadan içinde yaşadığı topluma yabancılaşırken, diğer yönden ise birçok dilin, geleneğin, müziğin, toplumsal ritüellerinin unutulmasına ve ortadan kalkmasına neden olmaktadır.

Ote yandan tüm değişim ve gelişime karşın yüzyıllardır ayakta kalan, toplumsal ve kurumsal düzeyde sahiplenilmiş, gençler arasında hala zevkle yaşanan gelenekler ve ritüeller de yok değildir. Edirne bizi biz yapan zenginliklerin başında gelen bu hala yaşayan ve yasatılan kültürel öğelerden birçoğuna ev sahipliği yapan ayrıcalıklı bir kenttir.

Edirne deyince akla gelen ve hala ayakta canlı olan kültürel öğeler nedir diye baktığımızda; Camiler, nehr ve köprüler, Edirnekari ile ayçiçek tarlaları kadar, Kırkpınar, Kakaya, mis şabanları, gelin çeyizleri içindeki aynalı supargeller, müzikler, yemekler ve değişir gibi somut olmayan kültürel zenginlikleri karşımıza çıkarmaktadır.

Bu yıl 651. sini kutladığımız Kırkpınar ise tüm bu kültürel zenginlikler içinde ayrı ve özel bir yer

sahiptir. Çünkü bir Edirnelinin kolayca dillendirdiği "651 Yıl" kelimesi bir Finlandiyalı, Amerikalı ya da Rus için çok şaşılacak bir sözdür. Çünkü 651 yıl boyunca bir geleneği sürdürmek çok özel bir toplumsal bilinç ve sahiplenme gerektirmektedir. Birçok devlet ve toplum geleneklerini korumak için kanunlar çıkarıp, eğitim sistemini güncellerken veya basın-yayın organları aracılığı ile yoğun tanıtım faaliyetleri yürütürken, Kırkpınar 651 yıllık tarihi boyunca, katik, savaş, hastalık, depresim, göç, ekonomik krizler vb sayılabilecek durumlarda dahi unutulmamış, terk edilmemiş ve sahiplenilmiştir. Bu büyük başarı nedeniyle Kırkpınar, Birleşmiş Milletler Eğitim Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO)'nun Somut Olmayan Kültürel Miras Listesi'ndekiyvini 2010 yılında Kasım ayında almıştır.

Diğer adı "İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Miras Temsil Listesi" olan bu listede Kırkpınar, sadece yağlı güreş sporu nedeniyle alınmamıştır. Sadece bir spor olmanın çok ötesinde, yağlı güreşlerin geleneksel tekniklerini koruyan ve sergileyen pehlivanları, dünya üzerinde nadir rastlanan kendine has müzik korosu, kıspetçi, peşteri, manileri, cazgıları, yeşil çimileri, geleneksel kıyafetleri ile sahaya çıkan hakemleri, yağcıları, açılış mevlidi, galip pehlivanın yenilmenin sırtını sıvazlayıp yerden ayağa kaldırılması sahalık veren entimlenmiş öğeleri ve tabii ki Kırkpınar ağası ve aganın seçildiği açık artırmada esasında yasatılan, korunan tüm kültürel zenginlikler nedeniyle alınmıştır.

2009 yılında Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından UNESCO'ya üitelen başarıya dosyasında verilen bilgilerde de vurgulandığı gibi Kırkpınar, sadece "Türklerin Ata Sporu"

Kırkpınar, sadece "Türklerin Ata Sporu" değildir, aynı zamanda, Türklerin sözlü geleneklerinin, ritüellerinin, müziklerinin, doğayla olan ilişkisinin ve yüzyıllar boyunca bu gelenekleri bir bütün halinde ayakta tutma başarısını gösterebilme yeteneğinin ortaya konduğu bir kültürel zenginlikler yumağıdır.

değildir. Kırkpınar aynı zamanda, Türklerin sözlü geleneklerinin, toplumsal saygının ön plana çıktığı, ritüellerinin, müziklerinin, doğayla olan ilişkisinin ve yüzyıllar boyunca bu gelenekleri bir bütün halinde ayakta tutma başarısını gösterebilme yeteneğini ortaya konduğu bir kültürel zenginlikler yumağıdır.

Birleşmiş Milletler, köldü ve zengin içerikleri sahip geleneksel üretim tarzlarını, sözlü geleneklerini, tören ve ayinsel uygulamalarını ve eğlence şekillerini (festivaller) bu listede temsil edilmesini sağlayarak, somut olmayan kültürel öğelerin korunması, yasatılması ve tanıtılması yönünde toplumlarda bilinç oluşturmalarını amaçlamaktadır. Kültür turizmi kapsamında çok faydalı bir tanıtım aracı olarak da bilinen listede 651 yıllık geleneği temsil eden, onlarca farklı kültürel zenginliği içinde barındıran bir başka kültürel etkinlik hepüz yer almamaktadır.

Türkiye'nin 2008 yılında oluşturulan ve dünya genelinden toplam 213 somut olmayan kültürel zenginliği yer aldığı bu listede şu anda 8 kültürel varlığı yer almaktadır. Bu

varlıkları Mevlevi Semahları, Alevi-Bektası Semahları, Asıklık geleneği, Karagoz, Meddahlık, Geleneksel Sohbetler (Barana, Kürsübaşı sohbetleri, Şir Geceleri), Sıra Yarenler vb.) 7 farklı ülke (Azerbeycan, Hindistan, İran, Kirgistan, Pakistan, Türkiye ve Özbekistan) tarafından ortak olarak listeye sunulan Nevroz Kutlamaları ve Kırkpınar'dır.

Ote yandan sahip olduğu kültürel zenginliklere karşın listede sınırdı sayı ile temsil edilen Türkiye, Birleşmiş Milletler Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunması Sözleşmesi'nin kabul edilmesini sürecinde önemli bir yere sahiptir. 2003 tarihli bu sözleşmenin kabul edilmesini kararnı aldığı 2002 yılında, 110 ülkenin katılımı ile gerçekleştirilen İstanbul toplantısı ve toplantıda açıklanan İstanbul Kültürel Mirasıyın Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunması için dünya milletleri tarafından kabul edilen en önemli belgelerden birisidir ■

*Kültürel Miras Koruma Uzmanı

KIRKPINAR AND UNESCO INTANGIBLE CULTURAL HERITAGE

This year the 651st of Kırkpınar is celebrated and it still has a separate and special place in the cultural wealthiness of Edirne because to continue a tradition for 651 years needs a special social-awareness and possession. Kırkpınar has never forgotten or left behind along the 651 years in any terrible situation and was always possessed. Because of this great success, Kırkpınar took its place in UNESCO's INTANGIBLE CULTURAL HERITAGE LIST in November 2010.

The other name of the list is the "Representative List of the INTANGIBLE CULTURAL HERITAGE of HUMANITY" and Kırkpınar is not only included because of oil wrestling but also because of all of its cultural values such as: its wrestlers who protect and perform the traditional techniques of the oil wrestling, its unique music choir and unique clothing, the green grass, traditionally dressed referees, its spirit of fair play and generosity, which makes the winner wrestler to hold out a hand for his competitor and bring him up on his feet, and of course the "aga" of Kırkpınar and the action during the selection of the "aga".

Kırkpınar is not only the ancestral sport of the Turks. It is also a cohesion of cultural wealthiness of the Turks in which the spoken traditions, social respect, rituals, music, relationship with the nature and the success to keep the traditions as old as the centuries alive and united stand out.

DÜNEN BUGÜNE KIRKPINAR

Asırlar boyunca kuşaktan kuşağa aktarılarak günümüze ulaşan, bugün de aynı heyecan ve coşkuyla yaşanan köklü bir gelenek. Ata yadigarı güreşin emek, sevgi, saygı ve tutkuyla yaşatıldığı, kocyiğitlerin harman olduğu, cömertliğin, mertliğin er meydanı Kırkpınar... Altın sayfalarla yazılan 651 yıllık tarihin satır başlarından notlar...

Kırkpınar Efsanesi, Kırkpınar'ın başlangıcını Süleyman Paşa komutasındaki Osmanlı Türkleri'nin Rumeli'ye geçişine başlatırsa da, yağlı güreşlerin tarihi daha eskilere gider. Genellikle Rumeli'de, Deliorman'da, Trakya'da ve Anadolu'nun Ege ve Batı Karadeniz bölgelerinde yapılan yağlı güreşin tarihi, doğudan batıya göç eden Türklerin, Bizanslılarla karşılaşmalarına dayanır.

Yağlı güreş, Türklerle herhangi bir üstünleşme çemiş değildi, Türklerle özgüdür. Batı'nın kültür hareketlerinden etkilenen, kendi değerleriyle bu değerleri birleştirip yeni değerler

yaratmayı başaran Türkler, Rumeli bölgesinde yağlanarak yapılan bir tür güreşi, karakucak güreşine uygulayarak kendilerine özgü yepyeni bir güreş geliştirdi. Yağlı güreşte oyunların uygulandığı, isimleri, güreşin genel kuralları ve deyimleri karakucak güreşine benzer.

Kaynaklar, yağlı güreşin Rumeli'de yaygın olmasını, burada yaşayan Türklerin, Yunan güreşinden esinlendiğini gösteriyor. Rumeli ve Trakya'da yerleşen ilk Türkler, 9 ve 10. yüzyıllarda Peçenek Türkleridir. 11. yy da Bizans'a aklanlar düzenleyen Peçenekler yenilmeleri üzerine, Hristiyan olmaya zorlanarak, Niş, Sofya,

Makedonya, Filibe ve Şumnu'ya yerleştirilir. Tarihçesi milat öncesine uzanan Yunan ve Roma usulü güreşlerin, yalnızca yağlanma şeklini karakucak güreşine uygulamalarıyla, Türklerle özgü yağlı güreş yapmaları da bu dönemde gerçekleşir.

Yağlı güreşin ortaya çıktığı yer, Peçeneklerin yoğun olarak yaşadığı Tuna boyundaki ovalık yerlerdir. Burası Koca Yusuf, Filiz Nurullah, Kara Ahmet gibi en ünlü Türk pehlivanlarının doğduğu yerlerdir.

Türk Kültüründe "Kırk"

Türk kültüründe, 40 sayısına kutsal bir anlam yüklenmiş ve bu sayıyla ilgili "kırk yığıt", "kırk ince kaz", "kırklar" gibi ifadeler kullanılmıştır. Su kaynaklarının bulunduğu yerlere "kırk göz", "kırkpınar" denmekte, kırk sayısıyla ilgili bir dizi inanç ve gelenek bulunmaktadır. Kırk sayısı aynı şekilde başka dillerde de kutsal sayılmakta, Anadolu ve Rumeli'de birlikte yaşamış olan Müslüman Türkler ile Hristiyanların pek çok geleneği birlikte uygulaması oldukları görülmektedir.

Yunanlıların ve Rumların alışveriş mekanları olan panayırın, aynı zamanda eğlence amaçlı gösterilerin ve spor müsabakalarının da yapıldığı merkezlerdir. 10. yüzyıldan itibaren bu panayırın, (Peçenek Türkleri'nin katılmıyyla) Türk güreşlerinin de yapılmasıyla yeni bir boyut kazandı. Peçenek Türkleri'nin Yunan ve Rum panayırına getirdiği bu uygulama,

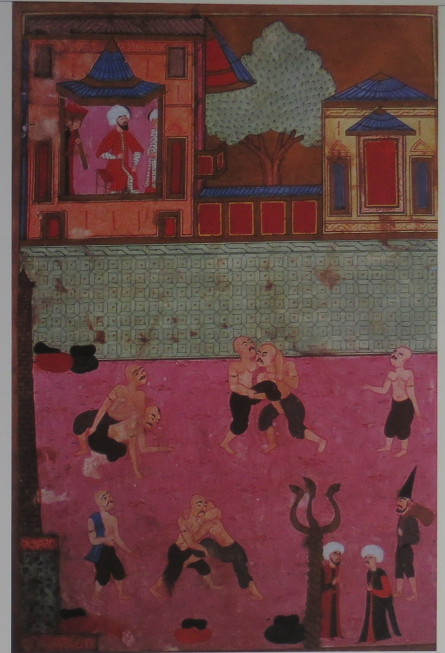

1960'lı yıllarda Kırkpınar

Selçuklu ve Osmanlı Türkleri'nin Batı Anadolu ve Rumeli'ye gelişiyle daha da gelişti. Bu panayırlar arasında olan "Kırkpınar Panayırın" farklı özellikleriyle ön plana çıktı ve günümüze, "yaşayan eski spor organizasyonu" olarak ulaştı.

Sarı Saltuk Rumeli'de

Evliya Çelebi'nin 17. yüzyıldan aktardığı bir güreş duasında adı geçen "Sarı Saltuk", Kırkpınar'ın tarihi açısından dikkat çekicidir. Anadolu Selçukluları, 1243 yılındaki Köse dağ Savaşı'nda Moğollar'a yenilerek, Anadolu'nun egemenliğini yitirmeye başlar. Tarihi kaynaklar, aralarında Sarı Saltuk adlı Türk Alp Ereni'nin de (yoneticisi) bulunduğu bir grup Türk'ün Rumeli'ye geçtiğini belirtiyor. Trakya ve İstanbul'da Latin istilamın hüküm sürdüğü bu dönemde, Bizans'ın iç karışıklıklarından yararlanan Sarı Saltuk, 1264 yılında, Edirne'yi Bulgarlar'dan alarak 40 yıl kadar şehrin hakimi oldu. Rumeli'de güreşi olarak tannan ve güreş dualarında adı geçen Sarı Saltuk'un, Osmanlıların Edirne'yi fethinden önce burada yağlı güreşi geliştiren kişilerden olduğu bilinir. Edirne'nin tekrar Bizans egemenliğine geçtiği ve Sarı Saltuk'un kentten ayrıldığı 1304 yılına kadar yağlı güreşlerin burada yapıldığı bilinmektedir.

Edirne'nin Fethi ve Kırkpınar

1354 yılında Orhan Gazi'nin büyük oğlu Süleyman Şah komutasındaki Osmanlılar, Rumeli'de fethi hareketlerine girişti. Hacı İbrey'in İstanbul tarafındaki, Evrenos Bey'in de batı tarafındaki önemli merkezleri ele geçirdiği fetihler sonucu Osmanlılar, Edirne önlerine geldi. Süleyman Paşa'nın talihsiz bir kaza sonucu 1359 yılında ölümü üzerine, kardeşi Murad (Hüdavendigâr) aklınla devam etti. Lala Şahin Paşa komutasındaki Türk kuvvetleri, 1361 yılında Bizans ordusu yenerek Edirne'ye girdi.

Osmanlı Türkleri'nin Kırkpınar Yağlı Güreşleri ile karşılaşmaları bu

dönemde gerçekleşti. Sultan 1. Murat döneminde Edirne'de güreş tekkesi kuruldu. Kırkpınar Yağlı Güreşleri'nin başlangıç tarihi de Edirne'nin fethi tarihi olan 1361 olarak kabul edildi. Evliya Çelebi, Bursa, Edirne, İstanbul ve Manisa'da güreşi tekkesi açılmasının amacının Rumeli'yi fethedecek Türk ordusu için "gürbüz, tuvana, zoraver, dilaver, server, hünervler" yetiştirmek olduğunu yazar. Sultan Murat'ın Seyyid Cemalettin'i şeyh olarak atadığı Edirne Güreşçiler Tekkesi'nde yetişen Er Sultan, Demir Hasan gibi ünlü pehlivanların mezarları buradadır.

Padışah önünde yapılan "huzur güreşi"ni gösteren bir minyatür (üste). Edirne'de kurulan ilk güreş tekkesinin yerinde bugün pehlivanlar mezarlığı bulunmaktadır.

Kırkpınar'ın Yeri

Tarihi Kırkpınar Panayırı'nın yapıldığı yer, bugün Yunanistan sınırlarında kaldı. Burası Edirne'den Ortaköy'e giden yol üzerinde 17 km mesafede bulunan Simavina (Am-movounon) ile San Hızır (Kıprinos) köyleri arasında yer alan çarşılık alandır. Hayvan ve çeşitli malların alışverişinin yapıldığı Kırkpınar Panayırı'nda, diğer panayirlarda olduğu gibi, eğlence amacıyla gösteriler ve spor müsabakaları yapılırdı. Kırkpınar'ı, Rumeli'de yapılan diğer panayirlardan ayıran en önemli özellik ise; at yarış, güreş, yaya koşusu gibi spor organizasyonlarının "ağa" tarafından düzenlenmesi ve daha değerli ödüllere verilmesiydi.

Panayırın süresi 4 gündü. İkinci gün başlayan güreşler, Hızır İlyas günü olan dördüncü günde; 5 vema geçişi aksamı sona ererdi.

Ösmanlı ülkesinin her yanında güreşler yapıldığı halde, Kırkpınar'da baş güreşin kazanılan pehivan tüm Türkiye'ni başpehivani olarak kabul edilirdi. Bunun nedeni, Edirne'nin başkent oluşu, Kırkpınar'ın da başkente en yakın ve en büyük güreş organizasyonu olmasıydı. Bu gele-

nek bugün de uygulanıyor. Edirne Kırkpınar'da başpehivaniyi kazanan güreşçi, bir yıl boyunca Türkiye'ni başpehivani ünvanını taşıyor.

Güreşin Altın Çağı

Osmanlı padişahları sporcu olarak yetiştirildiklerinden, güreşe özel bir ilgi duyarlardı. Kanuni, IV. Murat, II. Mahmut ve Abdülaziz pehivan padişahlardı. Sultan Abdülaziz, pehivan bakmaya da çok meraklıydı. Güreşçileri himayesine alır, onlara sarayda çeşitli görevler verirdi. İhlamur Kasrı ve Ortaköy'deki meskenlerde kalan ve saray ocaklarında bakılan pehivanların güreş hikayeleri dilden dile dolaşır, gazetelerde terahef halinde yayımlanırdı. Bu dönem en ünlü pehivanları; Arnavutoglı, Kavasoglu, Makarnacı, Şamdana Kara İbo, Yozgatlı Kel Hasan, Yörük Ali ve Kel Aliçü'dür.

Sultan Abdülaziz devrinde en parlak dönemini yaşayan pehivanlar, Abdülhamit'in tahta çıkışından sonra saraydan uzaklaştırıldı ve çoğu köyüne dönmek zorunda kaldı. Geçim sıkıntısı içine düşen pehivanlar, 1894 yılından itibaren yurt dışına çıkararak, başta Almanya, Fransa olmak üzere birçok Avrupa ülkesinde ve

Amerika'da güreş yaptılar. İstanbul'da Türk güreşçileri tanıyan, gösteri sanatları işiyle uğraşan Doublier adlı bir Fransız, gösteri güreşleri yaptırmak amacıyla bu güreşçilerden Koca Yusuf, Filiz Nurullah, Kara Osman ve Mehmet'i Paris'e götürdü. Türk pehivanlar kazandıktan başlanlarla Avrupa'nın her yanına yoğun ilgi gördü. "Müthiş Türkler" unvanıyla anılarak dünyaya nam saldılar. Bu pehivanlardan başka Avrupa'ya giden güreşçilerden Kara Ahmet gerekoromede dünya şampiyonu oldu. Hergeleci İbrahim, Kızılıklı Mahmut, Adalı Halil, Kurtdereli Mehmet de Avrupa, Rusya ve Amerika'da başarılı güreşler yaparak isimlerini dünyaya duyurdular.

Kırkpınar Sarayıç'ınde

Savaşlar nedeniyle Kırkpınar Yağlı Güreşleri biraz yıllar yapılamadı. Birinci Dünya Savaşı sonunda Osmanlı Devleti'nin yenilmesi üzerine, Yunanlılar Edirne'yi işgal etti. 20 Temmuz 1920 ile 25 Kasım 1922 tarihleri arasında Kırkpınar Panayırı ve güreşleri yapılamadığından başpehivan da seçilmedi. İşgal altındaki İstanbul'da yapılan başpehivanilik güreşleri ise Kırkpınar'ın yerini alamadı.

Ulusal Kurtuluş Savaşı sonunda, Mustafa Kemal Atatürk önderliğinde yeniden kazanılan bağımsızlık ile yepyeni bir ülke, Türkiye Cumhuriyeti doğdu. Lozan Barış Antlaşması'nın ardından Edirne'nin sanclı dönemi de sona erdi.

1924'te Edirne'de Milli Eğitim Müdürü olan İsmail Habib Sevük, içinde güreş tutkusu olan bir insandı. Aynı zamanda Türkocağı başkanlığını da yapan Sevük, Kırkpınar Güreşleri'nin yeniden Sarayıç'ınde yapılmasını da öncüsü oldu. Türkocağı'na gelir sağlamak amacıyla İsmail Habib Sevük önderliğinde, Şevket Ödül, Ekrem Demiray, Tevfik Sülün'ün de aralarında olduğu, güreşe meraklı Edirneliler, güreşlerin 30 Mayıs 1924 günü Sarayıç'ınde yapılma-

Geçmiş yıllarda bir ağalık açtımışı

sına karar verdi. Yıllarca eğlence yüzü görmeyen halkın yoğun ilgi gösterdiği ve Arnavut Benli Abdullah'ın başpehivaniyi kazandığı bu güreşler, cumhuriyet döneminde yapılan ilk Kırkpınar güreşleridir. Başlangıçta Türkocağı yararına düzenlenen güreşlerin geliri, 1951 yılına kadar, Çocuk Esirgeme Kurumu'na brakılıyordu. Bu tarihten sonra Kırkpınar, Edirne Belediyesi tarafından düzenlenmeye başlandı.

'Güreşin Kâbesi' Sarayıç'ı

Sarıyıç'ınde sazdan tribünlerle çevrili olan güreş sahası 1985 yılında Kırkpınar'a gelen Başbakan Turgut Özal'ın talimatıyla yenilenmeye başlandı. İlk etapta serf tribünü ve şehir tarafından tribünler betonarme olarak inşa edilerek, üzeri uzay çatıyla kapandı. 1992 yılında ise, Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'in talimatıyla, hakem kulesi tarafındaki tribünlerin de yapımına başlandı. İnşaat çalışmaları 1996 yılının Kırkpınar'ına yetiştirilen tesis, 25 bin kişi izleyici kapasitesine kavuştu.

Her yıl haziran sonu temmuz başında yapılan Kırkpınar'da, sıra dışı bir canlılık yaşanır Edirne. Kültür etkinlikleriyle birleşerek yedi gün süren Kırkpınar Haftası, dünyanın dört bucağından güreş severleri ve ziyaretçileri Sarayıç'ıne çeker. 1935 ile 1942 yılları arasında sekiz kere başpehivan olarak adını Kırkpınar tarihine altın harflerle yazdıran Tekirdağlı Hüseyin Alkaya'nın ifadesiyle Sarayıç, 'güreşin kâbesi'dir' ■

DERLEYEN: ZEKİ KAR

A TRADITION of 651 YEARS: KIRKPINAR FROM YESTERDAY TO TODAY

A rooted tradition that is inherited from generation to generation for centuries and yet again experienced with the same joy and excitement. The field of chivalry and generosity "Er Meydan; Kırkpınar" where the heirloom wrestling is still kept alive with effort, love, respect and passion...

Even though the beginning of Kırkpınar depends on the Turks conquering Rumelia, the history of oil wrestling goes further back. The history of the oil wrestling which is generally performed in Rumelia, Delorman, Thrace, Aegean and Blacksea coasts of Anatolia, takes its roots from the meeting of the Byzantine and the migrating Turks from east to west.

Oil wrestling is unique for Turks. The Turks were effected by the cultural movements of the west and were able to create new values by combining those with their own. They applied a type of oil wrestling of the Rumelia to themselves and created a new and unique type of wrestling for themselves.

The place where oil wrestling emerged is the bottom lands near the Danube River where mostly the Peçenekler lived. This is the motherland of the Turkish oil wrestling, where the most famous Turkish wrestlers, the Pehivans, are from; Delorman.

The market places were not only the shopping areas for the Greek and Rums but also the centers for fun fairs and sports contests. Dating from the 10th century those market places had a new dimension with the Turks and Turkish wrestling adding up. This new practice that Peçenek Turks brought to Greek and Rum market places developed more with the Selçuk and Ottoman Turks coming to West Anatolia and Rumelia. Among those fairs "Kırkpınar Fair" stood out with its unique properties and reached to

today as the "oldest sports organization living".

The most important property that separated Kırkpınar from the other fairs that took place in Rumelia is that the sports organizations as horse riding, wrestling and running were arranged by the "ağa" (a powerful and respected person of the community) and more valuable prizes were given.

Turkish wrestlers had a great success in oil wrestling. They performed wrestlings as shows in European countries, America and Russia. These performances attracted major interest. Turkish wrestlers got the name "Magnificent Turks" and became famous world wide. Koca Yusuf, Kara Ahmet, Hergeleci İbrahim, Kızılıklı Mahmut, Adalı Halil, Kurtdereli Mehmet are the most famous ones of those wrestlers.

The Traditional Kırkpınar Oil Wrestling is held every year in the end of June and the beginning of July, at Edirne Sarayıç. Kırkpınar is a sacred place for Turkish wrestling fans and the wrestlers all over the world gather ■

1969 yılı ağalık'ını alan Gazanfer Bilge omuzlatır

DÜNYAYA NAM SALAN 'MÜTHİŞ TÜRKLER'

Kırkpınar'ın yüzlerce yıllık tarihi, kahramanlıkları, güc ve becerileriyle efsaneleşmiş pehlivanlarla doludur.

Osmanlı Devleti'nin kuruluşundan çağımıza kadar ulaşabilen sporla ilgili kayıt ve belgeler, pehlivanlar hakkında yeterli bilgi veremeyen uzaktır. Evliya Çelebi ile bazı tarihçi ve surnamecilerin kaydettiği bilgilerden, önemli güreşlerde adını duyuran ve yurt dışına giderek şöhret yapmış belirli sayıda isimlere ulaşılabilmektedir.

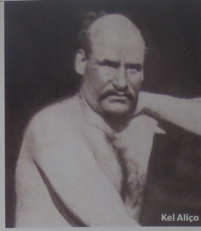
14. yüzyılda Edirne Güreşçiler Tekkesi'nin kurucusu olan Padişah I. Murad dönemi pehlivanlarından Şeyh Cemaleddin, adı günümüze kadar ulaşan önemli bir isimdir. Mezar

Pehlivanlar Mezarlığı'ndadır. Sultan II. Murad ve Fatih dönemi pehlivanlarından Er Sultan, II. Bayezid döneminde Bahtiyar ve Bursalı Şuca, Yavuz Selim döneminde Demir Hasan, III. Ahmed döneminde Zünnuğlu, III. Selim döneminde Pehlivan Hüseyin Paşa ve Seren Pehlivan Sultan kayıtlarda iz bırakmış pehlivanlardandır.

Sporcu olarak yetiştirilen Osmanlı padişahları güreşe özel bir ilgi duymaktaydı. Kanuni, IV. Murad, II. Mahmud ve Abdülaziz aynı zamanda pehlivandı. Özellikle güreşçileri saraya alarak destekleyen Sultan Abdülaziz çağı, güreşin altın dönemi olarak kabul edilir. Bu dönem en ünlü pehlivanlar; Arnavatolu Kavasoglu, Makarnacı, Şamdanca Kara İbo, Yozgatlı Kel Hasan, Yörük Ali ve Kel Aliçodur.

GADDAR KEL ALİOÇU

Plevne'nin Ozkoviçka Köyü'nde 1844 yılında doğdu. Yağlı güreşlerin en şöhretli ismi, baspehlivanlığı 26 kez kazanan Kel Aliçodur. Abdülaziz döneminde kendisinden önce saraya giren Kavasoglu İbrahim Pehlivan tarafından Kara İbo ile birlikte saraya alındı. Huzur güreşlerinden Sultan Abdülaziz'in baspehlivanlarından Makarnacı Hüseyin ve Arnavatolu Ali Pehlivan'la güreşti. Kırkpınar'a her sene katılarak Kavasoglu'ndan sonra baspehlivanlığı kimseye kaptırmadı. Sert ve acmasız güreştiği için "gaddar" namıyla anıldı. Abdülaziz döneminden sonra pehlivanların saraydan çıkarılmaları üzerine memleketine dönen Aliço, Osmanlı-Rus Savaşı'nda Ipsalın'ın Köymenyeri Köyü'ne yerleşti. 1894'e kadar Kırkpınar'ın baspehlivanı olan Aliço, 1913 yılında öldü.

Kel Aliço

KOCA YUSUF

Bulgaristan'ın Şumnu İli'ne bağlı Karalar Köyü'nde 1859 yılında doğdu. Güreşi Kel İsmail Pehlivan ve Pomak Osman Pehlivan'dan öğrendi. Başa soyunduğu yıllarda Aliço, Kırkpınar baspehlivanıydı. "Türk gibi kuvvetli" sözü Fransa'da onun için söylenmiş. Başa soyunduğu gündün beri hiç yenilmediği için "gökte nasıl bir güreş varsa, yerde de yalnız bir Yusuf vardır" diye övünürdü. Çağının ünlü pehlivanlarıyla güreştikten sonra Fransa'ya gitti. Türk ve Fransızlarla güreşti. Hasımını kısa sürede ezerek yenen Koca Yusuf, sert ve katı davranışlarıyla yabancı pehlivanlara korku saldı. Kuvvetiyle Türk pehlivanının sembolü haline geldi. Amerikalı şampiyon Rooper'in daveti üzerine Amerika'ya gidemeyen Rooper'i de yendi. Amerika'da yaptığı güreşlerden önemli miktarda para ve ün kazandı. Türkiye'ye dönemek için New York'tan hareket eden Bourgogne vapuruna binen Koca Yusuf, geminin batmasıyla genç yaşta trajik bir şekilde yaşamını yitirdi.

ADALI HALİL

Yağlı güreşin efsanevisi 1866 yılında Edirne'nin Adacığın Bucacı'nın Kislisel Köyü'nde doğdu. Koca Yusuf'un Aliço'nun baspehlivanlığını zorladığı yıllarda, başa güreşmeye başladı. Köyleri yakın olduğundan Aliço'nun üstünlüğünden ve ününden yararlandı. Koca Yusuf, Katrancı, Kurtdereli ile güreşti. 1899 yılında Amerika'ya gitti. Koca Yusuf'un Amerika'da bıraktığı şöhreti devam ettirdi. Para kazanarak yurda döndü. 1901 yılında Almanya'da düzenlenen güreş müs-

Adalı Halil

Kurtdereli Mehmet

bakalarına katıldı. Liege güreşlerinde birinci geldi. Viyana'daki güreşlerde önemli galibiyetler aldı. 1901-1902 yıllarında İstanbul'da güreşlere katıldı. Kırkpınar'da defalarca baspehlivanlık kazandı. 1905'lerden sonra Kurtdereli ile karşılaşma çıkacak pek rakip kalmadığından Edirne'deki çiftliğine çekilip sakin bir hayat sürdü. 1912-13 Balkan Savaşı sonunda çiftliği sınır dışında kalınca Edirne'nin Kırışhane semtine yerleşti. Amerikalıların "Sultanın Aslanı" sanını taktığı, yaşamı kahramanlıklarla dolu Adalı Halil, örnek kahramanlığı güreş tarihinin altın çağından önemli bir katkı imisinden biridir. 1925 yılında ölen Adalı'nın Edirne Güreşçiler Kurulü'nün açılışında ziyaret edildi.

KURTDERELİ MEHMET

Bulgaristan Turnova, Selvi Kazası Bukurova Köyü'nde 1872 yılında doğdu. Ailesi savaş nedeniyle göç ederek Balıkesir'in Kurtdere Köyü'ne yerleşti. Güreşe genç yaşta ustası

"Ben her güreşte arkamda Türk milletinin bulunduğunu ve millet şerefini düşündüğüm" sözleri üzerine, Kurtdereli Mehmet, Atatürk tarafından takdir mektubu ve 1000 lira ile ödüllendirildi.

KARA AHMET

Rusçuk'un Razgrad İlçesi'ne bağlı Umurköy'de 1871 yılında doğdu. 1892 yılında İstanbul'a gelecek hemşehrisi Hergeleci İbrahim'e çarık oldu ve Prens Abbas Halim Paşa'nın himayesine girdi. Çardak'ta yaptığı düğün görüşeyle adı duyuldu. Hergeleci İbrahim ile Paris ve Rusya'ya güreş yapmaya gitti. İstanbul ve çevresinde katıldığı çeşitli güreş müsabakalarından sonra tekrar Rusya'ya gitti. Cesur bir güreşçi olmakla birlikte yağlı güreşte baspehlivanlığı yoktur. Ancak grekoromende bir dünya şampiyonudur. 1899 yılında Paris'te yapılan 2. Dünya Şampiyonluğu güreşlerinde önemli rakiplerini geride bıraktı. Finalde Laurent'i yenecek dünya şampiyona ünvanını kazandı. Şampiyona başlarını sürdü. Berlin, Viyana, Hamburg ve Budapeşte'de düzenlenen güreşlere katıldı. 1902 yılında kalp krizi geçirerek genç yaşta dünyadan ayrıldı.

Kara Ahmet

Molla Mehmet ile başladı. Henüz pişmeden ünlü pehlivan Katrancı Mehmet ile karşılaştığı güreşte ezilerek yenildi ve bir süre hasta yattı. 1894 yılında Manyaş güreşlerinde Katrancı'yı yenecek intikamını aldı. Kara Ahmet, Koca Yusuf, Adalı Halil ile güreşti. Kısa zamanda ünü Marmara bölgesinden tüm Rumeli'ye yayıldı. Güreş organizatorları Fransız Doublier tarafından Katrancı Mehmet Pehlivan ile birlikte Kurtdereli de Paris'e götürüldü. Burada Fransız ve Bulgar güreşçilerle güreş tuttu. 1899 Kırkpınar'ında Adalı Halil ve Kara Osman'ı yenecek Kırkpınar Tekkesi'nde mezarını, her yıl Kırkpınar Güreşleri'nin açılışında ziyaret edildi.

1931 yılında Ankara'da düzenlenen güreş karşılaşmaları sırasında

CUMHURİYETİN BAŞPEHLİVANLARI

Edirne Sarayçı'nda, 1924 yılından itibaren yapılan Tarihi Kırkpınar Yağlı Güreşleri, Osmanlı döneminde olduğu gibi, geleneksel özellikleri korunarak günümüze ulaştı. Kırkpınar, Cumhuriyet döneminde de yağlı güreş tarihine unutulmaz isimler kazandırdı...

BANDIRMALI KARA ALI ACAR

Bandırma'nın Erlik Köyü'nde 1900 yılında doğdu. 1930, 1931, 1932 ve 1933 yıllarında, dört kez, Kırkpınar'da başpehlivan oldu. Oğlu Hasan Acar 1957 yılında, torunu Sabri Acar da 1979 yılında başpehlivanlık kazandı. 1981 yılında öldü.

TEKİRDAĞLI HÜSEYİN ALKAYA

Kırcaali'nin Aklaya Köyü'nde 1908 yılında doğdu. Cumhuriyet tarihinin en çok başpehlivanlık kazanan güreşçilerindendir. 1.80 boyunda 110 kilo ağırlığındaydı. 1934 yılı güreşlerinde Gostivarlı Mülayim Pehlivan'la yenemedi. 1935 ile 1942 yılları arasında ise 8 kere başpehlivanlığı kazandı. 1939 yılında Kurtdereli kemeri'ni aldı. "Türk Pehlivanının Kabe'si Kırkpınar" sözü ona atılır. 1982 yılında öldü.

ADAPAZARLI İRFAAN ATAN

1928 yılında Sakarya'da doğdu. 1950'de başaltı birinciliğini, 1951, 1953 ve 1958 yıllarında Kırkpınar başpehlivanlığını kazandı. 1952 Helsinki Olimpiyatları'nda ağır siklette dünya dördüncülüğü, 1953'te de Napoli'de dünya üçüncülüğü kazandı.

SAMSUNLU İBRAHİM KARABACAK

1930 yılında Samsun'da doğdu. 1954, 1956, 1959 ve 1960 yıllarında Kırkpınar başpehlivanlığını kazandı. 1958 yılında minderde dünya üçüncüsü oldu. Uzun yıllar Kırkpınar'da hakemlik görevini sürdürdü. Atak oyunlarıyla la seviricinin en sevdiği başpehlivanlar arasında yer aldı.

ORDULU MUSTAFA BÜK

1936 yılında Ordu'da doğdu. Dayısı Şükri Büyükdâğ'ın teşvikiyle güreşe başladı. Adapazarı Zülküf

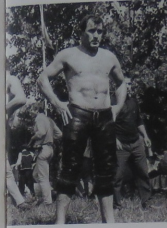
Karabulut'a çıraklık yaptı. İlk güreşini Samsun'da İbrahim Karabacak ile yaptı. Kırkpınar'da ilk kez 1958 yılında güreşti. 1966, 1967 yıllarında başpehlivan olan Mustafa Bük, 1968 yılı Kırkpınar'ında, İzmirli Kara Ali Çelîk'i çekilmesi bir karşılığında pes ettirecek başpehlivanlığı kazandı ve altın kemeri ebedi sahibi oldu. Er meydanındaki başlanlara karşın özel hayatında sorunlar yaşadı. Maddi sıkıntı çektiği halde, yabancın bir televizyon kanalının yüküdü bir miktar para karşılığında anlaşmazlık olarak yemlimesi talebini reddetti. 1982 yılında yaşama veda etti.

KARAMÜRSELLİ AYDIN DEMİR

1946 yılında Karamürsel'de doğdu. İzmirli Kara Ali'nin çrağı oldu. İlk yağlı güreşini 1963'te yaptı. 1968 ve 1969 yıllarında başta üçüncülük, 1973 ve 1974 yıllarında ikincilik elde eden Aydın Demir, 1976, 1977 ve 1978 yıllarında 3 kez Kırkpınar başpehlivanlığını kazanarak altın kemeri sahibi oldu. Paça kazık ve çift sarma oyunlarındaki ustalığıyla tanınan Aydın Demir, Kırkpınar'da hakemlik görevinde de bulundu.

DENİZLİLİ HÜSEYİN ÇOKAL

Denizli'nin Tavas ilçesi Kızılcaoğaz Köyü'nde 1950 yılında doğdu. 188 cm boyunda, 110 kilo ağırlığındaydı. Güreş ustaları Bayram Şit ve Hasan Güngördü. Kırkpınar'da 1979 ve 1980 yıllarında başaltıda güreşti ve derece yapmadı. 1981'de başaltı kazanan Çokal, 1982, 1983 ve 1984 yıllarında Kırkpınar Başpehlivanlığını kazanarak altın kemeri aldı. En tanınmış oyunu künde olan Hüseyin Çokal aynı zamanda minder güreşinde de milli mayoyu giydi.

Ordulu Mustafa Bük

Karamürsellî Aydın Demir

Denizlili Hüseyin Çokal

KARAMÜRSELLİ AHMET TAŞCI

Cumhuriyet döneminde Kırkpınar'da 9 kez başpehlivanlık kazanarak yağlı güreş tarihinin şöhretli isimleri arasında yerini alan Ahmet Taşcı, 1960 yılında Kocaeli'nin Karamürsel ilçesi'nde doğdu. Pirelli fabrikasında işçi olarak çalışırken 1985 yılında güreşe başladı.

Kadir Birlik'e çıraklık yapan Taşcı, 1985'e ilk kez katıldığı Kırkpınar'da, kuşçu orta büyük boyda ilk turda

yenildi. Bir yıl sonra büyük ortanın birincisi, 1987'de başaltının birincisi oldu, 1988 yılında ilk kez çıktığı baş güreşlerde beşinci oldu. Altın kemere giden basamakları hızla tırmanan Ahmet Taşcı, 1989 yılındaki üçüncülüğünden sonra 1990'da ilk kez başpehlivan oldu.

13 kez Kırkpınar finalinde güreşerek dokuzunda başpehlivanlığı kazandı. 1990, 1991 ve 1992 yıllarında 3 kez üst üste başpehlivanlığı kazanarak altın kemeri sahibi oldu. 1993 güreşlerinde de başpehlivanlığı kazandıktan sonra, 1994 yılı başpehlivanlığını Antalya'da Cengiz Elbeye'ye kapırdı. 1995'te Cengiz elbeye'ye karşı 1978 Karamürsellî Aydın Demir, 1978 Karamürsellî Aydın Demir (Altın Kemeri) 1979 Bandırmalı Sabri Acar 1980 Muğla'da Mehmet Gürcüoğlu 1981 Ankara'da Arap Mustafa Vildiz 1982 Denizlili Hüseyin Çokal 1983 Denizlili Hüseyin Çokal (Altın Kemeri) 1985 Bandırmalı Sabri Acar 1986 Bakırköy İbrahim Güneş 1987 Hataylı Recep Kılıç 1988 Antalya'da Recep Elbüz 1989 Bakırköy Sabri Kaşıkçı 1990 Karamürsellî Ahmet Taşcı 1991 Karamürsellî Ahmet Taşcı 1992 Karamürsellî Ahmet Taşcı (Altın Kemeri) 1993 Karamürsellî Ahmet Taşcı 1994 Antalya'da Cengiz Elbeye 1995 Karamürsellî Ahmet Taşcı 1996 Karamürsellî Ahmet Taşcı 1997 Karamürsellî Ahmet Taşcı (Altın Kemeri) 1998 Antalya'da Cengiz Elbeye 1999 Karamürsellî Ahmet Taşcı 2000 Karamürsellî Ahmet Taşcı 2001 Ankara'da Vildiz Ergin 2002 Herson Tuna 2003 Kanan Simşek 2004 Recep Kırı 2005 Sabun Vımeç 2006 Osman Aygür 2007 Recep Kırı 2008 Recep Kırı 2009 Mehmet Neşipyalı 2010 Mehmet Neşipyalı 2011 Ali Güneç

1992 yılında itibaren yurt dışındaki güreş müsabakalarına da katılan Ahmet Taşcı, Almanya, Fransa, Hollanda, Bulgaristan, Makedonya'da birincilikler elde etti. Ülkesini temsil eden, 1995 yılında Japonya'da düzenlenen 4. Sumo Güreşi Dünya Şampiyonası'nda üçüncü oldu ■

CUMHURİYET DÖNEMİ BAŞPEHLİVANLARI

- 1924 Bent Abdullah
- 1925 Geçkinli Yusuf
- 1926 Edirneli Kara Emin
- 1927 Mancişli İrfan
- 1928 Mandıralı Ahmet
- 1929 Gostivarlı Mülayim
- 1930 Bandırmalı Kara Ali Acar
- 1931 Bandırmalı Kara Ali Acar
- 1932 Bandırmalı Kara Ali Acar
- 1933 Bandırmalı Kara Ali Acar
- 1934 Gostivarlı Mülayim ile Tekirdağlı Hüseyin yeniyemdi
- 1935 Tekirdağlı Hüseyin Alkaya
- 1936 Tekirdağlı Hüseyin Alkaya
- 1937 Tekirdağlı Hüseyin Alkaya
- 1938 Tekirdağlı Hüseyin Alkaya
- 1939 Tekirdağlı Hüseyin Alkaya
- 1940 Tekirdağlı Hüseyin Alkaya
- 1941 Tekirdağlı Hüseyin Alkaya
- 1942 Tekirdağlı Hüseyin Alkaya
- 1943 Babasakilli İbrahim Erdi
- 1944 Hayrabolu Süleyman Ertaş
- 1945 Babasakilli İbrahim Erdi
- 1946 Sındırgılı Saif Ural
- 1947 Düzce'den Cökeli İsmail Atay ile Hayrabolu Süleyman Ertaş birlikte çekilfiyfe edildi
- 1948 Babasakilli Mustafa Yenicı
- 1949 Sındırgılı Saif Ural
- 1950 Hayrabolu Süleyman Ertaş
- 1951 Adapazarlı İrfan Atan
- 1952 Bakırköy Terzan Mehmet
- 1953 Adapazarlı İrfan Atan
- 1954 Samsunlu İbrahim Karabacak
- 1955 Adapazarlı İrfan Atan
- 1956 Samsunlu İbrahim Karabacak
- 1957 Bandırmalı Kara Hasan Acar
- 1958 Adapazarlı Adil Atan
- 1959 Samsunlu İbrahim Karabacak
- 1960 Samsunlu İbrahim Karabacak
- 1961 Sındırgılı Mehmet Ali Yağcı
- 1962 Hakem Kurtul / Başpehlivanlığa layık olamaz polatçı / kararı verdi
- 1963 Adapazarlı Sezai Karmaz
- 1964 Sındırgılı Mehmet Ali Yağcı
- 1965 İsmetli Kara Ali Çelîk
- 1966 Ordulu Mustafa Bük
- 1967 Ordulu Mustafa Bük
- 1968 Ordulu Mustafa Bük (Altın Kemeri)
- 1969 Babasakilli Nazım Uzun
- 1970 Kara Ali ile Aydın Demir'in giresi 6 saat sürmüce Hakem Kurtulu başpehlivanlığını vermedi.
- 1971 Denizlili Hasan Sahn
- 1972 Ankara'da Arap Mustafa Vildiz
- 1973 Ordulu Davut Vımeç
- 1974 İzmirli Kara Ali Çelîk
- 1975 Cengiz elbeye'ye karşı
- 1976 Karamürsellî Aydın Demir
- 1978 Karamürsellî Aydın Demir (Altın Kemeri)
- 1979 Bandırmalı Sabri Acar
- 1980 Muğla'da Mehmet Gürcüoğlu
- 1981 Ankara'da Arap Mustafa Vildiz
- 1982 Denizlili Hüseyin Çokal
- 1983 Denizlili Hüseyin Çokal
- 1984 Denizlili Hüseyin Çokal (Altın Kemeri)
- 1985 Bandırmalı Sabri Acar
- 1986 Bakırköy İbrahim Güneş
- 1987 Hataylı Recep Kılıç
- 1988 Antalya'da Recep Elbüz
- 1989 Bakırköy Sabri Kaşıkçı
- 1990 Karamürsellî Ahmet Taşcı
- 1991 Karamürsellî Ahmet Taşcı
- 1992 Karamürsellî Ahmet Taşcı (Altın Kemeri)
- 1993 Karamürsellî Ahmet Taşcı
- 1994 Antalya'da Cengiz Elbeye
- 1995 Karamürsellî Ahmet Taşcı
- 1996 Karamürsellî Ahmet Taşcı
- 1997 Karamürsellî Ahmet Taşcı (Altın Kemeri)
- 1998 Antalya'da Cengiz Elbeye
- 1999 Karamürsellî Ahmet Taşcı
- 2000 Karamürsellî Ahmet Taşcı
- 2001 Ankara'da Vildiz Ergin
- 2002 Herson Tuna
- 2003 Kanan Simşek
- 2004 Recep Kırı
- 2005 Sabun Vımeç
- 2006 Osman Aygür
- 2007 Recep Kırı
- 2008 Recep Kırı
- 2009 Mehmet Neşipyalı
- 2010 Mehmet Neşipyalı
- 2011 Ali Güneç

ALTIN KEMERLİ AĞA SEYFETTİN SELİM: PARA VERMEK YETMEZ KIRKPINAR'I SEVMEK ŞART

Güreş sporuyla çocuk yaşta tanışan ve ağa olmayı o zaman kafasına koyan Seyfettin Selim, son dört yılın Kırkpınar Ağası. Çocukluk hayalinin gerçekleşmesini güreşe olan sevgisine bağlayan Selim'e göre: "Ağalık sadece parayla olmaz, Kırkpınar'ı sevmek şart." Kırkpınar'ın altın kemerli ağası Seyfettin Selim, ağalık serüvenini Edirne Dergisi'ne anlattı.

-Kırkpınar'la ilginç nasil başladı, neden ağa olmak istediniz?

Doğduğum ve büyüdüğüm köyde, Sakarya'nın Kaynarca İlçesi'nin Yeşilova Köyü'nde güreşler yapıldı. Çocuk yaşta seyretmeye güderdim, güreş sevsini de öyle kazandım. Güreş ağası da ilk kez orada gördüm, çok hoşuma gitti. Ağa olmayı küçük bir çocukken içimden geçirdim, sonra Allah nasip etti ben de ağa oldum. Kırkpınar'dan önce İstanbul'da, Hadımköy'de de ağa oldum. Yirmili yaşlarda Kırkpınar'ı izledim, bir yıl için ağa oldum. Fakat daha sonra kendimi öyle bir kapıtdım ki ata sporumuza katkıda bulunmak istedim ve 4 yıl arka arkaya ağa oldum.

-Kırkpınar ağası olmak, istelik dört yıl üst üste ağalık almak nasıl bir duygu; hayatınızda ne gibi değişiklikler oldu, ağalık size ne getirdi?

Kırkpınar ağalığının maddi hiçbir getirisi yok. Tam tersine kaybı var. Ben

inşaatçıyım. Devletin hiçbir kademesinden, belediye dahil iş almıyorum. Siyasi bir rantım yok. Manevi açıdan elbette getirisi var. Yok dersem yalan olur. Örneğin, geçen yıl Bulgaristan'a gittim, 80-90 yaşındaki insanlar benimle görüşmek için sıraya girdiler, çünkü Kırkpınar ağası Osmanlı padişahu gibi görüyorlar.

-Kırkpınar ağası olarak maddi katkılarınızın dışında, geleneklerin yaşatılması ve Kırkpınar'ın tanıtılması için ne gibi çalışmalar yaptınız?

Çok fazla bir şey yapamadım. Güresimz maalesef yozlaşmış haldedir, kuralları değiştirmek için bir şeyler yapmak hiç kolay değil. Bazı belediye başkanları var, ismini vermeyeceğim, Kırkpınar'da güreş yapan pehlivanlarımlar üzerinden elini çeksin. Pehlivanlar, Kırkpınar'da şerefiyle, onurlu başpehlivan olunsunlar. Antalya'da birkaç yer ve Kocaeli Büyükşehir hariç, yerel güreşlerde zaten çok mandıncı müsabakalar olmuyor. Hiç olmazsa Kırkpınar'ı ve ata sporumuza zarar vermemeli. Pehlivanlara maş vererek, daire vererek bir kulübe bağlamayalım. Bileğinin hakkıyla kazanan başpehlivan olsun.

-Belediyelerin pehlivanları desteklemesi yanlış mı?

Belediyelerin desteklemesi başka bir şey, en iyi 10-15 pehlivan bir kulübe alıp "Bu sene sen pehlivan olacaksın, diğerleri de ona yardımı edecek" demek başka. Tabii ki belediyeler destek olsun, ama orada çok ince bir çizgi var. Zaten iyi pehlivanın desteğe ihtiyacı yok. İyi pehlivanlar 2-3 güreş

■ SÖYLEŞİ: ZEKİ KAR

yapıyor ve alın terinin karşılığını alıyor. Ben güreşçilerin kimsese bağlı olmasını istemiyorum. Yağlı güreş bizim ata sporumuz, mutlaka korumamız lazım. 651 yıllık değil, peygamberimizden beri gelen bir spor, yağlı güreşe hile fesat karıştırmamak lazım.

-Peki, ağalık geleneğini yaşatmak için siz neler yaptınız? Kırkpınar'a deveye gelip, havaya para saçmak geleneklere uygun mu?

Kırkpınar'a deveye gelmek Edirne Belediyesi'yle ortak kararımızdır, amacımız'da Edirne'yi, Kırkpınar'ı Türkiye'nin gündemine taşmaktı. Tabii ki havaya para saçmak bize yakmaz. Ama bizim Edirne'yi tanıtmaktan başka hiçbir amacımız yoktu. Eski ağalar Kırkpınar'ı kendileri yapardı, parayı sadece onlar verirdi, sonradan belediyeye devredildi. Edirne Belediyesi ve Antalya'daki belediyeler güreşe çok destek veriyor.

Bu yıl da Kırkpınar'da elimizden geleni yapacağız inşallah. Kuran kırana güreş olsun diye, altın kemerli alan başpehlivana ağız olunsun. Niye? Kuran kırana güreş olsun diye. Benim öyle çok da param var sanmayın, amacım güreşe hizmet.

-Dördüncü kez ağa olup rahmetli Hüseyin Şahin'in rekoruna ulaştınız? Bu yıl Kırkpınar ağalığıta bir ilk yaşayacak mı, beşinci kez ağalığıta talip misiniz?

Kırkpınar ağalığının manevi getirisi var, fakat maddi açıdan da kulfeti ağır. Güreşer hafta sonra oluyor, Eylül'e kadar hemen her hafta sonra güreş var,

Behçet Çelebi

"Ben Kırkpınar'ı izlemeye gelenlere şunu tavsiye ediyorum: Muhakkak çocuklarınızla birlikte gelin, gelin ki ata sporumuz güreşi, Kırkpınar'ı görsünler. Çocuklarımız güreşi sevsin ve akıllarında kalsın. Çocuklar ve gençler bu sporu severse, bu gelenek daha asırlar boyu devam eder..."

hepsine katılmak gerekiyor. Ayrıca tanıtım için yurt dışına gitmek gerekiyor. Çocuklarımıza, aileme zaman ayırıyorum. Bu açıdan da kayıbm var. Bu yıl Kırkpınar ağası olarak devam etmek istemiyorum. İyi bir arkadaş çıkarsa ben çıkmam, çıkmazsa devam ederiz tabii, Kırkpınar ağası kalmaz.

"HERKES BİR SENE YAPSIN"

En doğrusu bir yıl ağalık yapmak. Böylece hem para hem de zaman olacak fazla kayıp olmaz. Her sene bir kişi yaparsa iyi olur ama şu ana kadar ağa olacak kimsesi duymadım. Edirne'den de kimsesi yoktur, "Kırkpınar ağası olursam ne kazanacağım" diye düşü-

lazım. Mesele para değil, 300-500 bin lira vermekle ağalık olmuyor. Eski ağalara bakın, Alper Yazoğlu ve Hüseyin Şahin hariç, bir şey yapmışlar mı? Ben katkıda bulunmak için muhakkak her hafta bir güreşe gittim, amacım güreşi yurt içinde ve yurt dışında tanıtmak.

-Ağa olarak katıldığınız yurt dışı seyahatlerinden de söz eder misiniz?

En çok Bulgaristan gezisi hoşuma gitti. Bizim eski başpehlivanlarımız Bulgaristan'dan, Deliorman tarafından gelmiş. Onlar da bunu iyi biliyor ve sahip çıkıyor, bizi orada görünce çok ilgi gösterdiler.

Hem Kültür Bakanlığı hem de İçişleri Bakanlığın aradı, "git" dedi, gittim. Fransa'ya, İsviçre'ye ve Rusya'ya gittim. Daha önce de belediye ile Kırkpınar ödülünü almak için Fransa'ya gitmiştik. Bu seyahatler Kırkpınar'ın, ata sporumuzun dünyaya tanıtılması için gereklikleri faydalı olmuştur. Nereye gittiysen ekibimin bütün masraflarını ben karşılıyorum. Bakanlık veya başka bir kurumun desteği olmadı ■

KIRKPINAR'IN OLMAZSA OLMAZI DAVUL ZURNA EKİBİ

Er meydanının vazgeçilmez unsurlarından birisi de yağlı güreşe ruh kazandıran davul-zurnadır. 20 davulcu ile 20 zurnacıdan oluşan ekibin kaldığı açılış havasıyla başlayan Kırkpınar'da, müzik, peşrevden galibiyete ya da mağlubiyete kadar pehlivanla eşlik eder. Müziğin ahenği er meydanındaki mücadeleleri anlatır, pehlivanla mücadele azmi verir, galibiyeti müjdelere...

Behçet Coşkun

"GÜREŞ BİR SANATTIR; AÇI İSTER, MATEMATİK İSTER"

-Dünyada müzikle yapılan başka bir spor var mı, yağlı güreş neden davul-zurna eşliğinde yapılır?

Yağlı güreş bir sanattır, açığı ister, matematik ister, zamanlama ister. Dünyada müzikle yapılan tek spor da yağlı güreştir. Çünkü, sadece spor değil aynı zamanda kültürel bir olaydır. Ata sporumuzdur, geleceğimizdir. Müzik, peşrevden galibiyete kadar güreşe eşlik eder, pehlivanla beraber olur.

-Neden dernek kurdunuz, hedefleriniz neydi?

Davul Zurna Ekibi Yaşamta ve Kültür Derneği'nin Kırkpınar'da çalacak müzisyenleri yetiştirmek amacıyla kuruldu. Yağlı güreşe eşlik edecek müzisyenlerin eğitimi aslında çocuk yaşta başlıyor. Konservatörlerde eğitim veriliyor ama bu yeterli değil. Çünkü, müzisyenlerin de güreş geleneğine uygun olarak yetiştirilmesi lazım. Davulcu ve zurnacıların güreş ve gelenekleri bilmesi lazım. Biz hem

bu eğitimi doğru vermek hem de haklarımızı korumak istediğimiz için bu derneği kurduk.

-Dernek dokuz yılda hedeflerine ulaşabildi mi?

Epeyce mesafe katettik, hatta hedefine ulaştı diyebiliriz. Kırkpınar 651 yıldır var, ama kimse davul-zurnacıya sahip çıkmamış, tabii ağılamanı çocuğa meme vermezler, biz bunu gördük ve yola çıktık. Varlığını gösterdik, kendimizi kabul ettirdik, bugün bize sahip çıkılıyor. Kültür Bakanlığı'na kayıtlı müzisyenler artık. Bakanlık kartımız var. UNESCO Kırkpınar'ı "Somut Olmayan Kültür Mirası" listesine alıncı, üç ay önce bakanlık da bize sahip çıktı. Davul-zurna artık Kırkpınar'ın olmazsa olmazıdır.

-Başka bir dernek daha var, neden herkes bir arada değil?

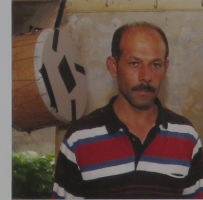
Bizim derneğimizin 45 üyesi

var. Bunların hepsi müzisyen ve Kırkpınar'da çalıyorlar. Bidden sonra 2005'te Kırkpınar Müzisyenleri Derneği kuruldu. O arkadaşlar da Kırkpınar'da çalıyorlar. Müzisyenler sanatkarlar ama, kolay kanalar, oysa bölünmemiz lazım, davul-zurna derneği bir tane olmalı.

-Güreş müziği nasıl bir müziktir; hangi havaları, nasıl çalyorsunuz?

Güreşin başından sonuna kadar davul-zurna durmaz, sahada pehlivan yoksa müzik durur. Sahada pehlivan varken müziğin durması ayıptır. Güreş başlarken biz de açılış havası çalmaya başlarız, sonra uzlanırsınız. Güreş müziği er meydanındaki mücadeleyi anlatır. Galibiyeti, mağlubiyeti anlatır. Güreş yavaşlarsa cenk harbi çalınız. Bir sporcu diğerini kıştırdığı zaman güreşçi çabuk bitirmesi için müzik de hızlanır.

Müziyen yağlı güreşi, kurallarını bilir ve er meydanındaki mücadeleyi yakından izler, ona göre çalar.

Günay Zurna: Davul-zurna Kırkpınar'ın parçası

Günay Zurna 45 yaşında emektar bir müzisyen. 2002 yılında Davul Zurna Ekibi Yaşamta ve Kültür Derneği'ni kurmuş. "Kendimi bildim bileli müziğin ve Kırkpınar'ın içindeyim" diyor. Soyadından da anlaşılacağı gibi müzik onun dedesi mesleği. Ancak müziğin yanı sıra güreş de yapmış. Uzun yıllar Kırkpınar ekibinde davul ve zurna çalan Günay Zurna, "küçük orta küçük boya kadar er meydanında çeşitli dereceler elde etmiş. "Spor ağır bir iş, destek olmazsa bir yere kadar yapıyor" diyen Zurna, bir süre sonra güreşi bırakıp baba mesleğine dönmüş.

Sahadaki pehlivan da müziği duyar ve öyle güreş tutar, bu bir ahenktir. Yağlı güreş müziksiz olmaz, tarihi bir özelliklidir bu.

-Yeni davul-zurna ekibi güreşi izliyor ve karşılamayı etkiliyor mu?

Tabii. Davulcu ve zurnacılar güreşi bilen insanlar, birçoğu güreş de yapmışlar. İkişyle de iç içeler. Pehlivanlar da davul zurna havasına göre hareket etmeye çalışırlar.

-Peki pehlivanlar müziği dinliyor mu?

Eskiden dinlerlerdi, şimdi peşrev çekmesini bile bilmeyen var. Peşrev müziği çalıyor ama müziğe yuzumyorlar. Kara Ali'lere kadar pehlivanlar müziğe göre peşrev yapardı, sonradan bozuldu. Ahmet Taşçı'dan sonra pek müzikten anlayın pehlivan kalmadı. Halbuki bu geleneğin yaşaması için bilmeleri, öğrenmeleri lazım. Yüzde 5'i ancak biliyor.

-Onlarca davul ve zurnanın birlikte çalabilmesi zor değil mi? Uyumu nasıl sağlıyorsunuz?

Kaliteli müzisyenlerin sayısı oldukça az. Kırkpınar ekibi olarak sürekli bir arada olduğumuz için pek sorun çıkmıyor. Profesyonel bile olsa, prova yapmadan olmaz. Usta bile olsan herkesin ayrı yorumu var, uyum içinde çalınması zor. Bizim ekibin çaldıkları havalara notaya bile alıyoruz. Hem müzik bilgisi, hem makam bilgisi hem de güreş bilgisi lazım.

-Kırkpınar'ın dışındaki güreşlere de gidiyor musunuz?

Türkiye'nin çeşitli yerlerinde yapılan güreşlere gidiyoruz, Avrupa'ya da gidiyoruz. Yağlı güreş müziğini bizim ekip çalabiliyor, oralarda çalanlar güreş müziğini bilmiyorlar, 'leylim ley' çalıyorlar. Yağlı güreş müziksiz olmaz, bu müziği de biz yapıyoruz.

-Maddi karşılığını alabiliyor musunuz, bu meslekten geçimini sağlıyor musunuz?

Kırkpınar dışında diğerlerine gidiyoruz. Hepimizin çocuk çocuğu var. Diğün mevsiminde hafta sonları kazanıyoruz. Ama bir hafta gidersen 3 hafta yatarsın. Kışın iş olmaz. İnce çalgı, fastal yaparın arkadaşlar da var. Keman, kanun, darbuka her şeyi çalıyorlar. Kırkpınar müzisyenleri için hayat kolay değil ■

THE MUSIC OF THE TRUMPETS AND CLARIONS at KIRKPINAR

A solid item of Kırkpınar is trumpets and clarions. Kırkpınar starts with the opening music played by the group of 20 trumpet and 20 clarion players. The music is always with the wrestlers from the game to the success or defeat. The harmony of the music tells the competition on the field, gives the wrestler encouragement, and is played for victory...

The musicians of Kırkpınar Historical Trumpets and Clarions Association, Günay Zurna ve Turhan Dındırık, talks about the place of music in oil wrestling:

"The only sport in the world that is performed with music is oil wrestling. Because it is not only a sport but also a cultural happening. Oil wrestling is an art, it asks for angles, maths, timing. We inherited it from our ancestors, its our tradition. Music is always accompanies the wrestler from the beginning of the wrestle until the victory."

"We formed an association in order to raise musicians who will play in the Kırkpınar, because musicians will also should be educated according to the traditions of the wrestling. The trumpet and clarion players should know the wrestle and the traditions. We are organized both to give this education and to protect our rights." ■

651 YILLIK GELENEK KIRKPINAR'IN RİTÜELLERİ

İnsanlık tarihinin en eski spor miraslarından biri olan Kırkpınar Yağlı Güreşleri'nin, ritüellerle bezenmiş geleneksel kültür dokusu, güçlü spor değeri kadar bir zenginlik içerir. Ritüel dediğimiz değerler, tarihin derinliklerine köklerini salıp, günümüzde açan rengarenk çiçeklere benzerler. Onlar ki, er meydanının renkleri, tatlıdırılar.

■ YAZI VE FOTOĞRAFLAR: BEHİÇ GÜNALAN

Kırkpınar Yağlı Güreşleri, pehlivanlar, ağası, cazgır, hakemleri, davulcusu, zurnacı, yağcı, bezicisi, kispeti, kırmızı dipli mumu, altın kemeri, galibi, mağlubu, peşrevi ile hayal edilemeyecek kadar zengin bir kültür ikliminin adıdır. Bu kültür, sadece Osmanlı Devleti'ne 92 yıl başkentlik yapmış Edirne'ye ait değil, Ordu'dan Antalya'ya, Denizli'den Tekirdağ'a tüm ulusa mal olmuş ortak bir değerdir.

Kırkpınar Yağlı Güreşleri, yıl boyunca ülkemizin pek çok yerinde yapılan yağlı güreş yarışmalarının finalidir. Her yıl Türkiye başpehlivanlarının teriyle ıslanan Kırkpınar Er Meydanı, geleceksiz ata sporumuzun taçlandığı yerdir. Bu er meydanı ata sporumuzun 651 yıllık bellidir. Bu meydana, Koca Yusuf'un, Kel Aliço'nun, Adalı Halil'in, Kırtderehli Mehmet'in, Ahmet Taşçı'nın sesleri, solukları, terleri, sevinç nidaları vardır.

Kırkpınar Yağlı Güreşleri'nin başlangıç tarihi, Edirne'nin fetih tarihi olan 1361 yılı kabul edilir. Bu anlamda, Kırkpınar yağlı güreşleri insanlık tarihinin en eski spor ve kültür etkinliklerinden biridir. Bu zengin kültür mirasımızın özünü sevgi, saygı, mertlik, beraberlik ve dayanışma duygularının tutkuyla hıyanat olmasdır.

Yüzlerce yıldan beri sömeyen bu kültür meselesi, işgimi Süleyman Paşa komutasında Gelibolu'dan ilk kez Rumeli topraklarına geçen 40 yiğiti akuncudan alrı. Ta o günden bu güne, bu efanesi var edip yaşatan en önemli etkenlerden bin de, spor değerinin yanı sıra, güçlü geleneksel motiflerin oluşturduğu sosyal ve kültürel dokusudur. Toplum hayatın özelliklerini yansıtan bu gelenekler, yağlı güreş etrafında şekillenen, ata sporu güreşin; geniş kitleler tarafından benimsenerek kabul görmesini sağlayan kimlik değerlerini oluşturur. Ritüel dediğimiz bu değerler, tarihin derinliklerine köklerini salıp günümüzde açan rengarenk çiçeklere benzerler. Onlar ki, er meydanının renkleri, tatlıdırılar.

Bu ritüeller etkinlik sırasına göre kısaca anlatılır.

Ağanın karşılama

Erin Daban

Kırmızı Dipli Mum

Toplumsal hayatın içinde çoğu zaman sivilizasyonun ya da başkalarından duyduğumuz Kırmızı dipli mumla davet mi bekliyoruz veya kırmızı dipli mumla mı çağrıldın? deyişinin kaynağı bu gelenektir. Kırkpınar'a davetin simgesi kırmızı dipli mumdur. Kırkpınar Ağası, kasaba ve köylerde yaşayan pehlivanlara, tanınmış kişilere, kırmızı dipli mum göndererek, onları Kırkpınar'a çağırır. Halk da, kalvellerde görülebilecek şekilde tavana asılan kırmızı dipli mumla Kırkpınar'a davet edilmiş olurdu. Kırmızı dipli mumla davet çok eskiye dayanır, Trakya ve İstanbul yöresindeki düğün ve güreşlerde de rastlanır bir gelenektir. Alt kısmı 3-5 santimetre kırmızıya boyalı mumla davet, eski yıllarda olduğu gibi günümüzde yaygın değildir. Ancak yine de devlet bütçesi ve önemli kişiler kırmızı dipli mumla davet edilmektedirler. Sarayıç Güreş Sahası'nda, da, bu eski geleneği yaşatan, bir anlamda yeni kuşaklara hatırlatan kırmızı dipli mum hekiyle yer almaktadır.

Kırkpınar Ağası

Yüzyıllar boyunca süren Kırkpınar geleneği içerisinde ağa, bu etkinliğin en önemli simgeleri arasında yer alır. Kırkpınar Yağlı Güreşleri, ağanın himayesinde gerçekleşir. Kırkpınar Ağası, bu geleneğin yazılı olmayan sorumluluklarını üstlenen ve onları yerine getiren kişidir. Kırkpınar Yağlı Güreşleri 1951 yılında itibaren Edirne Belediyesi tarafından düzenlenmeye başlandı. Bu tarihe kadar

organizasyonun bütün sorumluluğu ağaların üstündeydi. Ağa, Kırkpınar'a seyirci ve pehlivanları davet eder, gösterileri ve yarışmaları düzenler. Konukları en iyi şekilde ağırlar, onların yiyecek ve yatacak ihtiyaçlarını karşılar, ödülleri verir, genel düzeni ve güvenliği sağlar. Seçilen ağa, Hıdırellezden 15 gün önce çevre köylerde haberler salarak güreşlerin başlama tarihinin yaklaşığını duyurur, davet edeceği kişilere kırmızı dipli mum gönderir. Cumhuriyet döneminde 1951 yılına kadar sosyal kurumlar tarafından düzenlenen Kırkpınar Yağlı Güreşleri, bu tarihten itibaren Edirne Belediyesi tarafından düzenlenmeye başlamıştır. Günümüzde Kırkpınar Ağası, düzenleme komitesinin üyesi olarak geleneksiz ağılık görevini yürütmektedir. Ağa, Kırkpınar'a yakın kasaba ve köylerde yaşayan, sozünün eri dürüst namuslu olarak tanınan kişilerin seçilirdi. Kırkpınar Ağası, Rumeli yerel kıyafetleri giyer. Başında serpuş, serpuşun ucunda bez, ayağında potur, üzerinde cepken içinde mintan, belinde otlu dokunmuş ipek kuşağı, elinde kehribar tesbihi olur. Günümüzde Edirne Belediyesi tarafından açılan ihaleli kazanalar, Kırkpınar Ağası oluyor. Eski ağalar konuklarını ağa cadırında ağırlarken, yeni ağalar Sarayıç Güreş Sahası'nın kendilerine ayrılan ağa tribününde konuklarını ağırlıyorlar.

Ağa'nın karşılama

Güreşin başladığı cuma günü Belediye Başkanı'nın başkanlığında düzenlenen komite ve yurttaşlar, Kırkpınar Ağası'nı şehre girişinde

karşılarlar. Bu karşılamaaya davul zurna ekibi de eşlik eder. Geleneksel karşılama töreninde ağa şehre at üstünde girerdi; ağayı karşılayanlar da ona al çuhayla örtülü bir tay hazırlı ederlerdi. Günümüzde Kırkpınar ağasının at üstünde şehre girmesi ve tay çıkarma geleneği artık yaşamıyor. Sembolik de olsa bir karşılama töreni düzenlenmektedir. Belediye başkanının da katıldığı karşılama töreninde Kırkpınar ağasına altın kemeri takılır. Ağa bu törene eşlik eden davul zurna ekibini bahşış dağıtır. Altın kemerin takılmasından sonra kortej halinde belediyenin tarihi hizmet binasına gelir. Buradan da valinin ve Kırkpınar Başpehlivanı'nın da aralarında bulunduğu büyük kortej Ataturk anıtına çelenk koyma törenine katılır. Kortej, buradan da pehlivanlar mezarını ziyaret eder.

Selim'in mezarında dua

Ataturk anıtı öndeki çelenk koyma töreninden sonra düzenleme kurulu vatandaşlarla birlikte Kırkpınar'ın efane pehlivanlarından Adalı Halil ile Cömlekçiyü Kara Emin'in bulunduğu pehlivan mezarlığını ziyaret eder. Pehlivanlar mezarlığı, daha önce Edirne'de güreşçiler tekkesinin (Şeyh Cemaladdin Tekkesi) bulunduğu yerdir. Bu alan, 1956 yılında Adalı Halil ile Cömlekçiyü Kara Emin pehlivanlarının mezarları taşınarak yeniden düzenlenmiştir. Şeyh Cemaladdin'in mezar da buradadır. Söylenceye göre, Kırkpınar efanesinde güreş ölen iki pehlivan da buraya defnedilmiştir. Birinin adına atfen burası Selim'in mezarı adıyla da anılmaktadır. Her yıl cuma günü, →

Altın Kemer

güreşer başlamadan önce topluca ziyaret edilen bu mezarada, müftünün duası eşliğinde okunan Fatıha ile olen esfane pehlivanlar anılır.

Cazgır (Della)

Kırkpınar'ın tarihinde değişmeyen geleneklerden biri de cazgırlıktır. Kırkpınar'ın ünlü pehlivanları kadar, ünlü cazgırları vardır. Cazgırlar için İstanbul'daki güreş tekkelerinde "duacı" sözcüğü kullanılmaktadır. Türkçe'de "carlamak" seslenmek, yüksek sesle bağarmak, davet etmek anlamlarını taşır. 'Della' da denen cazgır, güreşlere katılan pehlivanları, seyircileri, diğer pehlivanlara ve hakemlere tanıtır. Cazgırın etkili ve gur sesliye dua (salavat) yaparak, pehlivanların özelliklerini, kuvvetli yönlerini, oyun stillerini ve lakaplarını söylemesi önemli bir özellikler. Bunun için, pehlivanların tanınması, Kırkpınar'a gelmeden önceki güreşlerini öğrenmiş olması gerekir. Mahareti cazgırın güreş ve dua kurallarına uygun biçimde, seyircilerin hoşlanacağı dizele söylenir. Cazgırın baspehlivanlık güreşlerinin ilk turunda ve final güreşinde güreşçilerle pesrev çekmesi adettir. Son 30 yılın ünlü cazgır Mustafa Şirin'dir. Ayşekadın Camii imamı Sadık Atılgan hocası da, Mustafa Şirin'den önce ünlenmiş cazgır idi. Pehlivanlıkta olduğu gibi çarlıkta da, usta çırak geleneği vardır. Mustafa Şirin'in ölümü üzerine çıraklarından Babaeskili Şükrü

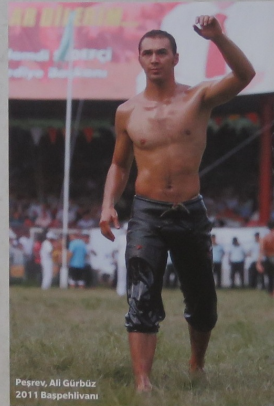

Başkaygır Sokrat Kayabaşı ve Cazgır Pele Mehmet

Kayabaşı günümüzde Kırkpınar Er Meydanı'nın popüler baş cazgırlarındır. Yardımcılığı ise Adapazarlı Osman Filiz yapmaktadır. Kırkpınar Yağlı Güreşlerinde güreşecek güreşçiler, cazgırlar tarafından "Vatanımıza, milletimize, ordumuza göz diken düşmanlar taşınız/Halkın inayetiyle euru besmeyleyi bugün güreşlere başlatınız/ Şarkı türki girese besteye/ Gördüğünüz pehlivanlar güreş yapacaklar desteye/ Pehlivan pehlivan hoşgeldiniz sefalar getiriniz/ Pirler Meydanı'na şeref verdiriniz/ Tarihi Kırkpınar Güreş Sahası'na /hani Ali, hani Veli, hani Kurtdereli/ Pirimiz üstamızız Hazreti Hamza/ Peygamberimiz Muhammed Mustafa/ Allah Allah ilallah pehlivanlara/ Her beraber akışlarla diyelim maşallah" diye salavattır. Güreşçiler daha sonra tokalsarak birbirlerine haklarını helal ettikten sonra güreşe tutuşurlar.

Pesrev

Güreşin başlangıcı ve güreşe hazırlık. Bir bakıma, güreş öncesi nima hareketleridir. Pesrevle güreşçi, kaslarını, nefesini, yüreğini ve beynini başlayacak olan güreşe hazırlar. Pesrev seyirciye, seyir zevk güreşçilere de moral verir. Dua okunduktan sonra, kibleye (güneye) doğru çıkış yapan pehlivanlar, davul zurna eşliğinde, ritme uygun olarak ellerini birbirine, sonra oyluqlarına vurarak ve başlarını sağa sola çevirerek, ileri-geri uyumlu olarak sıçrayarak yürürler. Pesrevde üç adım ileri üç adım geri gidildikten sonra yere sol diz üzerine çökülerek, sağ el yere dize ve dudaga götürülüp, üç defa yerden temenna (eli başa götürerek selam verme) ederler. Büyük anlamlar taşıyan pesrevde, rakipler birbirine yaklaşıp; birbirlerinin topuklarını elleyip, ellerini başlarına getirerek karşılıklı saygılarını dile getirirler. Bazı pehlivanlar, rakibini belinden sararak huffice ayağa kaldırır, sırt sıvazlayıp başlarını diler. Pehlivanların mertce kapışmalarını törenseldir havada başlatan pesrev, seyircilere de büyük zevk verir. Öyle ki Kırkpınar'da "en iyi pesrev yapan güreşçi" ayrıca ödüllendirilir.

Pesrev, Ali Gürbüz 2011 Baspehlivanı

Davul-Zurna

Kırkpınar'ın vazgeçilmez geleneklerinden biri de davul zurnadır. Yağlı güreş, dünyada müzik eşliğinde yapılan sayılı sporlardan biridir. Davul ve zurna tarih öncesinden günümüze kadar, savaş ve barış zamanlarında, insan topluluklarını coşturmak amacıyla kullanılan müzik aletleri olmuştur. Eski Türkler ve Osmanlılar'da da davul zurna her zaman hayatın içindeydi. Er meydanının en güzel yanlarından biri davul zurnadır. Meydanın bir kenarına dizilen müzisyenler grubu asıl mesleği müzik olan romanlardan oluşur. Pehlivanlık ve cenk havalaryla seyircileri ve pehlivanları coşturan, Er Meydanı'na heyecan ve coşku katılan davulcular ve zurnacılar, güreşi bilirler, pehlivanları tanır; severler. Çaldıkları havalarla güreşi yakından takip ederler. Güreşin başında huzur havaları, güreşler sırasında da cengazi havalara geçerler. Bazı havalara pehlivanlara mesaj verme

çalışıkları da olur. Davul zurna ekibi, güreşler başlamadan önce, hafta boyunca, Edirne'nin mahalle, cadde ve sokaklarında dolaşarak, müzik aletlerini çalarlar. Böylece esnafın bir yandan bahıştopraklen, diğer yandan kentlin sosyal hayatına renk katarlar.

Altın Kemer

Tarihi Kırkpınar Yağlı Güreşleri'nde baspehlivanlığı kazanan güreşçiyi, ödül olarak Edirne Belediye Başkanlığına altın kemer verilmektedir. Ancak bu kemer, sadece o yıl için güreşçinin ödülü olmaktadır. Edirne Belediye Başkanlığına yaptırılan altın kemer 22 ayar altındandır. Tamamen el işçiliğinin ürünü olan altın kemer üstünde, Merte Köprüsü ve Kırkpınar amblemi yer almaktadır. Üç yıl ardarda baspehlivan olan güreşçi ise 1 kilo 400 gram ağırlığındaki altın kemer ebedi sahibi olur. Cumhuriyet döneminde 8 yıl baspehlivanlığı kazanan Tekirdağlı Hüseyin Alkaya, yönetmeliği olmadığından altın kemer sahibi olamamış,

Kurtdereli Kemerli ile ödüllendirilmiştir. Günümüze kadar, Ordu'da Mustafa Bük, Karamürşelli Aydın Demir, Denizlili Hüseyin Çokal ve Karamürşelli Ahmet Taşçı altın kemeri elverine götüren güreşçilerdir. Samsunlu İbrahim Karabacak, aralıkla 4 yıl Kırkpınar'da baspehlivan olmasına karşın altın kemerin sahibi olamamıştır. 9 yıl Kırkpınar'da baspehlivanlığı kazanan ve iki kez 3 yıl üst üste baspehlivan olan Karamürşelli Ahmet Taşçı, iki kez altın kemerin ebedi sahibi olmuş tek güreşçidir. Kırkpınar Ağaları da Tarihi Kırkpınar Yağlı güreşleri süresince altın kemer takarlar. Edirne Belediye Başkanlığı bu kemeri önceleri güreşçi olarak yaptırması, ancak üç yıl üst üste üç yıl Kırkpınar Ağaları yapan Alper Yazoğlu'nun bu kemeri ebedi sahibi olmaya hak kazanmasından sonra yeni kemer olan olarak yaptırılmıştır. Bu kemer de 14 ayar olup 651 gram altından oluşmaktadır.

Koc'un açık arttırmaya çıkarılması ve ağalık seçimi

Günümüzde Kırkpınar Ağaları Edirne Belediyesiy tarafından yapılan açık arttırmaya eli seçiliyor. Bu ihale, güreşlerin son günü Sarayıcı Güreş Sahası'nda seyirci önünde açık arttırma yöntemiyle yapıyor. Açık arttırma sembolik olarak bir koç için ihalede katılanlar arasından en yüksek bedeli öneren ağa adayı gelecek yılın Kırkpınar Ağası oluyor. Eski ağa yeni seçilen ağayı tebrik eder ve ağırır. İhaleyi Belediye Başkanı veya vekili tarafından yönetilmektedir. Belediye Başkanı açık arttırmada ilk bedeli önererek ihaleyi başlatır. Bu yılki Kırkpınar Ağası Seyfettin Sarı ağalık koçuna 322 bin lira bedel biçti. Üçüncü kez Kırkpınar Ağalığı kazanan Seyfettin Sarı, bu yıl ağalık altın kemerin ebedi sahibi olacak. Üç yıl üst üste ağalık yapan Murat Şener, Alper Yazoğlu, Süleyman Sahin, Adem Tuysuz da altın kemeri ebedi sahibi olmuşlardır ■

Pesrev

HUZUR GÜREŞİ

■ YAZAN: ABDULLAH ASLANER*

S elimiy'e diye namaz bitmiş, Türkiye'nin dört bir yanından gelen cemaat dağılmaya başlamıştı. Yerinden kalkanlardan

çeyrek daha çıpırtı mınberin işlemeli mermer duvarına dayadı. Görevini yapmanın her anında yüzüne bir muhteşem eseri kâğız huzurek, kâğıt inceleyerek ayarlanırla baktı. Günün bitmeye yakın bu saatinde bile sabahın aydınlığı ve dinçliği yarı yüzünde. "Kırkpınar başladı, yine bütün Türkiye Edirne'ye geldi. Gündüz çayırda, gece sokakta, çayırda, camide... Gencinden yaşlına, şehritsinden köylüsüne, ülkem her yerinden gelenlerin oluştuğunda bu tablo "ne güzel" diye geçirdi içinden.

Bir müddet sonra yüzündeki o parlak, yerini burukluğa bıraktı. "Ne yazık ki bu güzellik bu gece sonra erecek, son defa yaşayacağım bunu" diye söylendi kendine. Yarin Kırkpınar Güreşleri sonra erecek, Edirne yine ıssız, yine sessiz, yine yetim kalacak. "Seneye Allah Kerim, kim ole kim kala" dedi. Sonra daldı gitti...

Dalgınlığı geçtiğinde camı tamamen boşalmıştı. "Amma dalmışım ha, artık iyice yaşlanmışım" dedi kendi kendine. Gözleriyle çarraf son defa süzüp, zar zor kalıtı ayaga. Çantasını alıp yürüdü cümlü kapısına. Kapıdan çıkarak üzerindeki o sadıkta son cemaat mahalleye birinin olduğuna fark etti. Bir çocuk, başını dizlerinin arasına gömmüş, iki elini de üzerine kapatmış öylece duruyordu. Üzün bir müddet seyretti çocuğu. Hiçbir ses, hiçbir hareket yoktu. Seslenip örtümeyle, dokunup titretmeye kalktı, ama merakını da yenedi. Yaklaştı, üzerine eğildi, usulca ve korkarak "Allah kabul etsin civanım" diye seland. Çocuk, yavaş hareketlerle önce ellerini başının üzerinden çekti; sonra, bacaklarını arasına gömüdü başını kaldırdı ve sesin geldiği tarafa çevirdi. Sesin sahibini görünce evcik bir hareketle dizlerinin üzerinde topardı,ni,

hürmetle adamın elini öptü. Biraz önce korktu ile endişe arası duygular taşıyan adamın yüzü geşedi, gözleri güldü. — Berhad olsun evladım, el openlerin çok olsun. — Allah razı olsun hacı emmi. — Hayırdır civanım, bu güzel gündü, bu kutlu mekânda ne ha hal? — Yok... Yok, bir şey hacı emmi. Hamza'dan sonra dalmışım işte... — Daldığın doğru, doğru da, bu öyle boy bir dâşil değil. Bu dâşilin bir sebebi var evlat, hem de çok önemli bir sebebi...

Çocuk bir şey demedi. Daha doğrusu diyemedi. Sadece öüne baktı. Bir müddet ikisi de bir şey söylemedi. Adam çocuğa yaklaştı, yanına oturdu, gözlerini gözlerine dikip sordu: — Pehlivan mısın? — Evet, hacı emmi. — Adın ne? — Durdu. — Benimki de Hamza. Ailenin son çocuğu musun? — Evet, Amca... Siz nereden bildiniz? — Bilirim Durdu, bilirim. Çünkün bütün Durduların, Durmuşların, Durmuşların hikâyesi aynıdır. — Hikâye mi? Benim adımı hikâyesi mi var? — Var yaa. — Hiç duymamışım. Nasıl bir hikâye bu? — Evlenen insanlar evliliklerinin müriyetini görmek isterler. Yani, coluk çocuğu sahibi olmak, onları buyutıp iş gücü sahibi yapmak isterler. Yaradan da onlara kızlar, kızları verir. Bazıları o kadar çok verir ki karı ile koca Allah'ya yönelir ve "Gurban olduğum Mevlam, baş istedik sen verdin, bir istedik be verdin. Küçü istedik köç verdin, kır istedik köç verdin. Şükür verdiklerine. Bileriz rızık sendendir amma, artık verdiklerine bakamayız diye korkarız" diye dua ederler. Son çocukları kusize Yeter, kızın ise Durmuş, Durmuş ya da senin adını gibi Durdu koyarlar. Bu "artık çocuk istemiyoruz" manasına bir duadır aslında. — Anneme babamın duası kabul olmayı demek ki. Senin adın da bir hikâyesi var mı Hamza Dede? — Vâr tabii. Benim adım Peygamber

Efendimiz'in amcası Hazreti Hamza'dan gelir. Babam, benim pehlivan olmamış isemisi o yüzden de adımı Hamza koymuş. — Pehlivan... Hamza? — Hazreti Hamza pehlivanların piridir de ondan. — Pır ne demek Hamza Dede?

— Güreş, insanoglunun var olduğü gün den beri vardır Durdu, ancak dinimizin emirlerine uygun ilk güreşi Hazreti Hamza yaptımiştir. Bu nedenle güreşini onun başlattığı kabul edilir. Pır, bir sanatın, zanaatın kurucusu, başlatam demektir. Güreşini onun başlattığı kabul edilmiştir Hazreti Hamza pehlivanların piridir. — O yüzden mi cazgırlar salâvat getirirken "ya Muhammed ya Ali, pehlivanların pri Hazreti Hamza veli" derler. — He yaa. Ondan öyle derler.

Bu sırada caminin iç ışıkları birer birer sönmeye başladı. Hamza Dede şöyle girdi:

— Bak Durdu, hoca efendi camiye katılmak için bizi bekliyor. Çıkalım, kendimize uygun bir mekân bulalım. Arkamıza yaslanıp çaylarımızı yudumlamalı, bir yandan da senin derdini konuşalım; olmaz mı? — Sizce minâsip işe bana da minâsip olur Hamza Dede.

Caminin cümle kapısından çıkıp Arasta'nın içinden geçerek Selimiye Meydan'ına çıktılar. Etrafağı çay bahçeleri hiçna hiç doluydu. Hamza Dede "Daha sakın bir yer olmalı" diye geçirdi içinden. Ekiçamii ile Bedesten'in arasından geçip Tahmiş Meydan'ına çıktılar. Meydanın alt başında bulunan çay ocağının taburelerinin iki tane kappı bir ağacın dibine oturduklar. Hemen iki çay söylediler. Çaylar geldikten sonra Hamza Dede çayından bir yudum aldı, Durdu'ya döndü ve sordu: — Şimdi alalım bakalım kimsin, nesin, neyin derdini çekmekteisin?

Durdu derin bir nefes alırken sonra başını önce eğdi, gözlerini yerdere Arnavut taşından yapılmış taş döşemelerine dikti ve soze başladı.

—Yozgatlıym. Kadıheşri'nin Elmali Köyü'nden. Tokzoparan boyunda pehlivanım. Kendi boyumda Yozgat ve civarındaki her güreşte birinci oldum. Üç gün

önce Er Meydanı Kırkpınar'da güreşmek için Edirne'ye geldim. Cuma günü ve bugün rakiplerimin hepsini yendim. Yarin birinciligi için çayıra çıkacağım. — O söylüyor. — O kim? — Bugün yedigim pehlivanın ustası. — Ne dedii? — "İyi güreştin evlat, çuragını da yendin. Tebrük ederim. Duyduğuma göre Yozgatlıymışın. Üzülmeni istemem ama yarin yenileceksin. Çünkü yarınkı rakibinin göbeği Deliormanlı Adalı'ya dayanır. Bu âlemde Deliormanlı, Antalyalı, Samsunlu, Karamürseli olmayan; göbeği Adalı'ya, Kurtdereli'ye, Kel Aliço'ya dayanmayan pehlivan Kırkpınar Er Meydan'da birinci olamaz" dedi.

— Pekii, senin ustan ne dedi? — "Usta doğru söylüyor. Sen ne Deliormanlı, ne Antalyalı, ne Samsunlu ne de Karamürseli. Göbğün de ne Adalı'ya dayanır ne Kurtdereli'ye ne de Kel Aliço'ya" dedi.

— Senin ustan da hiçbir şey bilmiyoruz be Durdu! — Neye ilcaç, Yozgat'ı ve Yozgatlıları tanımayan da ondan! Sana bir sual soracağım Durdu, Yozgat için ne derler? — "Yigidin harman olduğü yer" derler. — Pekii, bu söz doğru mudur? — Ona ne şuphe Hamza Dede! — Öyleyse ne diye karşına geçip "korkuyorum" diyorsun! — — —

H amza Dede Durdu'ya söylediğini son sözünden sonra çayırca "Çayları tazelle" diye seland. Çaylar geldikten sonra şekeri attı... Karşırdı... Çayından bir yudum aldı... Tekrar arkasına yaslandı ve başladı tane anlatmaya.

— Ama ne? Madem biliyorsun mesele bitmiştir. Sonra yenileceğini de nereden çıkartırsın, sen mâneccim misin? — O söylüyor. — O kim? — Bugün yedigim pehlivanın ustası. — Ne dedii? — "İyi güreştin evlat, çuragını da yendin. Tebrük ederim. Duyduğuma göre Yozgatlıymışın. Üzülmeni istemem ama yarin yenileceksin. Çünkü yarınkı rakibinin göbeği Deliormanlı Adalı'ya dayanır. Bu âlemde Deliormanlı, Antalyalı, Samsunlu, Karamürseli olmayan; göbeği Adalı'ya, Kurtdereli'ye, Kel Aliço'ya dayanmayan pehlivan Kırkpınar Er Meydan'da birinci olamaz" dedi. — Pekii, senin ustan ne dedi? — "Usta doğru söylüyor. Sen ne Deliormanlı, ne Antalyalı, ne Samsunlu ne de Karamürseli. Göbğün de ne Adalı'ya dayanır ne Kurtdereli'ye ne de Kel Aliço'ya" dedi. — Senin ustan da hiçbir şey bilmiyoruz be Durdu! — Neye ilcaç, Yozgat'ı ve Yozgatlıları tanımayan da ondan! Sana bir sual soracağım Durdu, Yozgat için ne derler? — "Yigidin harman olduğü yer" derler. — Pekii, bu söz doğru mudur? — Ona ne şuphe Hamza Dede! — Öyleyse ne diye karşına geçip "korkuyorum" diyorsun! — — —

H amza Dede Durdu'ya söylediğini son sözünden sonra çayırca "Çayları tazelle" diye seland. Çaylar geldikten sonra şekeri attı... Karşırdı... Çayından bir yudum aldı... Tekrar arkasına yaslandı ve başladı tane anlatmaya.

— Bak Durdu, o yedigim pehlivanın ustanın dedikleri doğru. Deliorman, Antalya, Samsun ve Karamürseli pehlivanlar diyardır. Adalı Halil, Kurtdereli Mehmet ve Kel Aliço da pehlivanların hasıdır. Deliorman, Rumeli'de bir bölgenin addır. Yağlı güreşin piri Sarı Saltuk, tekkesini bu bölgede kurmuş, orasını pehlivan diyarı yaptıdır. Adalı da, Koca Yusuf da bu tekkede yetiştirmiştir. Deliorman, Balkan Harbi'nde kaybedilince o kaynak kururmuş, ama Antalya'da, Samsun'da, Balıkesir'de, Muğla'da, Karamürsel'de; velhasıl Anadolu'nun her yerinde yeni kaynaklar fıskırmıştır.

— Madem söylenler doğru, ne demeye kendini yoruyorsun Hamza Dede? — Eksikleri tamamlamak için Durdu, eksikleri! — Eksik olan ne Hamza Dede? — Yozgat ve Yozgatlılar! — Hamza Dede heyecanlanmış, adeta kendinden geçmiştir. Etrafında olanları meraklı bakışlarına anlamdan devam etti.

— "Yigidin harman olduğü yer" boşa söylenmiş degildir Durdu! Yozgat çok yigiti yetiştirmiştir çok. Kimden başlayayım, hangisini söyleyeyim bilmiyorum. Bu sabah çayıra çıkan Ramazan Yarı' m istersen, dünün dünya birincisi Ercan Yıldız'ı mı? 1948'de Londra Olimpiyatları'nda İstiklal Marşı'nı dünyaya erberlenen Nasuh Akar'ı mı anlatayım sana. Celal Atk'ı mı? Yoksa Hasbaki Mahmut Pehlivan'ı mı yâd edelim? Hadi bunları duymadılar ya da bilmiyorlar diyelim, yarin çıkacağın yarış senelerce beshpehlivânlık çayırda çayır pehlivanı Hal Hamza'da mı bilmez bunlar!

— Kırkpınar'da Yozgatlı beshpehlivan da mı çikmiş? — Hem de ne pehlivan! Östelik bir defa da değil, yıllarca! İ! Mahmut'un saray pehlivanı olan Kel Hamza rivayete göre tam 15 yıl Kırkpınar'da beshpehlivan olmuştur. — Saray pehlivanı mı, o ne demek Hamza Dede? — Güreş bizim ata sporumuzdur Durdu. Yedisinden yetmişine her Türük güreş sever ve güreyar. Buna, banlar, hakanlar ve sultanlar da dahildir. Osmanlı padişahları sarayda pehlivan barındırın onlara hamlik yapırdılar. İşte bu pehlivanlara saray pehlivanı denirdi. Padişahımız İ! Mahmut'un sarayda aldığı pehlivânlığı da bir Zoz-

gatli Kel Hasan'dı. İşte bu Hasan, sarayda yüzlerce "hürüz güreşi" yapmış, padişahın övgüsüne mazhar olmuştur. İl Mahmut, Hasan'ı o kadar beğenmiş, o kadar benimsenmiş ki, kendisi gibi güreş seven, daha kıspet güreş tutan oğlu Şehzade Abdülaziz'e hocası yapmıştır!

— "Hürüz güreşi" nedir?
— Padişah efendimizin hürüz hürüz yapılan güreşlere "hürüz güreşi" denmiştir.

— İlk defa duyuyorum bunları, ne güzel şeyler bunlar Hamza Dede, ağzına sağlık. Peki, siz bunları nereden biliyorsunuz?
— Dedim ya, babam benim pehlivan olmamı istemiş. Adımı da Hamza koymuş. Ben beş yaşına gelince beni, Yozgat'ın

en büyük ustasına çırak vermiş. Ustam, bildiği her şeyi bana öğretti. Ben de iyi bir pehlivan oldum. Kirk yıl önce Kirkpınar'a hazırlanırken kolum kırıldı. Kirk yıl kolum bir türlü düzlenmedi. Sonunda güreş bırakmak zorunda kaldım. Kirkpınar'ı, pehlivan olarak gelmek nasip olmadı ama seyirci olarak kırk yıldır gelirim. Bunları da bana Allah rahmet etsin ustam anlatmıştı.

Durdu, anlatılardan büyülenmiş gibiydi. Oyle mutlu oldu, kendine oyle bir güven geldi ki, sohbetin başında söylediği "korkuyorum" sözünden utandı. Hamza Dede, Durdu'ya döndü ve son sözlerini söyleyerek veda etti.

— Vakti geç oldu Durdu. Ayrılkı zamanı geldi. Sen simdi oteline git, yat ve dinlen. Yarın ben de orada. Er meydanında olacağız. Gövüm üzerinde, dualarım senledir. Gereceksin yarın güzel ve hatırdan silinmez bir gün olacak!

Durdu, Hamza Dede'ye teşekkür etti, helalilik diledi. Duasını alıp, izin istedi. Hamza Dede'nin "İzn senindir" sözü üzerine yerinden kalkıp elini öptü ve Kervansaray Otel'i'nin önüne tuttu.

O telde, pijamalarını giydi, elini, yüzünü ve ayaklarını yıkadı. Pencereyi, perdeyi ve ışığı kapatıp yatağa girdi. Uzun bir gün olmuştur. Yarın ise çetin bir gün olacaktır. Üç hilâs bir Fatıha okudu, duasını etti. Başını yastığa koydu gibi derin bir uykuya daldı.

Uykusundan en derin yerinde bir rüya gördü. Rüyasında, tam er meydanında

çayırına çıkacakken "Allah derman versin yığdım" diye bir ses duydu. İrkledi. Sesin geldiği tarafa döndü. Nur yızıldı, babacan ve baboşığı bir adam, heybetli bir duruşla dikiliyordu arkasında. Korku ve şaşkınlık dolu bir ifadeyle "Allah razı olsun" dedi. "Kimsinin" diye sormaya niyetlendi ama adamın cesametinden oyle eteklenmişti ki

sormaya cesaret edemedi. Durdu sormadan o devam etti. "Ben Hasan, pehlivan Kel Hasan! Duydum ki yenilmekten korkuyor-muşsun. Beni ve arkamdan gelenleri tanıyıyor, memleketinden pehlivan çıkmaz sanıyormuşsun. Bak, işte ben karşıyım! Cihan padişahı Sultan Mahmut Han'ın pehlivanı, Şehzade Abdülaziz Han'ın hocası Kel Hasan! Sen ki benim kanımı taşıyor, benim soyumdan geliyorsun. Soysa soy, boysa boy, hepisi sen de! Ne diye korkuyorsun be yığdım! Haydi, çık çayıra, vur kündeyi, yen rakibini, ak et yüzümü! Haydi, haydi git! Allah derman versin!"

Uyandığında sabah ezanı okunuyordu. Üçerefe'li'nin minarelerden yükselen ezan sesi tüm semayı inliyordu. Terden sırlaşkım olmuştur. Yağdı yertten doğruldu, yatığın üzerine otundu. Küyüsü gününün önüne geldi. Onu bir daha yaşıadı. Kalktı, lavaboya gidip abdest aldı. Ustamın giydiği ve caminin yolu tuttu.

Bu sabah Durulı Hâdîs Camii'ne giderekti. Bu camide 1001 hatim geleneği dört yüz yıldır devam ediyordu. Bu yüzden sabah namazında bile caminin cemaatı kalabalık oluyordu. Namazını husu içerisinde kıldı. Namazdan sonra caminin imamı Mahmut Hoca ile musafaha yaptı, helalleşti, duasını aldı. Dönüş yolunda Tarhanı Mezarlığı ile Koyun Baba ve Hasan Sazal Hazretleri'nin türbelerine uğradı. Okudu, dua etti. Alipaşa Çarşısı'nın orta kapısının geçip Sarıaçar Caddesi'ne çıktı. Buradaki meşhur Zağrılı Lokantası'nda çorbasını içip kaldığı otele döndü.

Otele üstünü değiştirdi, eşyalarını topladı, çantasını hazırladı. Kışpetine son kez baktı. Öptü ve katlayıp zembile yerleştirdi. Bir elinde zembili, bir elinde çantaya aşıyığı yeni Yozgat'ın tuttukları minibüsün yanına gitti. Tüm pehlivanlar gelince şoför hareket etti, bir çirpida Sarayçı'na ulaştı.

Durdu, zembili elinde Pehlivanlar Kapısı'ndan daldı er meydanına. Sonunma odasında kışpetini giydi, paçasını bağladı. Yağlandı ve çayıra çıktı. Çayır çıkığında davullar gümür gümür vuruyor, zurnalar bitiveyi çalıyor, cazgırlar arın arkasından pehlivanları önüleyordu. Onun arkasında Hamza Dede'nin anlattıkları, gözünde rüyasında gördükleri vardı. Bunlardan başka ne bir şey görüyor, ne de bir şey duyuyordu.

Kuşluk vakti cazır Durdu ile rakibinin adını ünlledi:

"Tözköparan boyunda birincilik güreşii! Yenen olacak birinci, yenilense ikincii! Biri, yığdın harman olduğu yerden, Kel Hasan'ın torunu! Diğeri Deliormandan, Adalı'nın gözünün nuru! Allah Allaaah lillallah, Muhammedün Resülüllah! Yiğit pehlivanlara, hep birlikte, alkışlarla diyelim maşallah! Allah derman versin!"

Durdu ile rakibi çayırın ortasında hakemin önünde kol bağladı. Cazır salavat getirirken Durdu, Hamza Dede'nin anlattıkları ile rüyasında gördüklerini bir daha hatırladı. Salavatın bitimiyeli pesrev çekildi, ardından güreşe geçildi. Rakibi çetindi. El ense çekiyor, trpan atıyor, ama bir türlü istediği oyuna yapamıyordu. Daha doğrusu Durdu yaptırıyordu.

Hamza Dede'nin anlattıkları ile rüyasında gördükleri ona oyle bir kuvvet veriyordu ki sanki güreşiyor bir da idman yapıyordur.

Durdu, rakibinin yorulduğunu sezdiği an kendi kendine "işte o an" dedi ve rakibinin üzerine çöküp yere indirdi. Ardından ter paça içi kazık oyuna geçti. Elini dizine vurup kolunu kaldıracak galibiyeti ilan etti. Yerde sırtı üstü yatan rakibini kaldırdı. Öptü, sırtını sıvazladı. Hakem, kolunu kaldırıp galibiyetini resmleştirdi.

Eğildi çayırı öptü. Kalkıp, seyirciyi selamladı. Çayırın kıyısına, ustasına baktı. Gözleri doldu, göz kapakları taşımaya başladı, yağmur gibi boyaıldı. Bir yandan ağlıyor, bir yandan da ustasına doğup gidiyordu. Çayırın kıyısına yaklaştığı ustasını goremaz oldu. O gitti yerine başka bir geldi. Önce, puslu bir anıydaki insan sımsım andran bu yüz, yaklaştıkça belirginleşti. Yüzün sahibi o büyük ustasıydı, Yozgatlı Kel Hasan! Çayırın kıyısında, rüyasında karşılaştıkları yerde, kollarını açmış otur bekliyordu. Durdu'nun adamları huzlandı, kosmaya başladı. Sevince ve uğarcasına kendini onun kollarına attı ■

* Edirne Vali Yardımcısı

YAĞLI GÜREŞ OYUNLARI

Er meydanında, sporun estetikle buluştuğu hareketler, güreş müsabakasının en zevkli anlarıdır. Güreş izleyicisinin büyük haz duyduğu, güreşçiyi çoğu kez yenme ve yenilmeye götüren bu oyunlar, yağlı güreşin ana karakteridir. Bu oyunların sergilendiği karşılaşmalar seyirci tribünlerinde heyecan ve coşku dalgası yaratırken, oyun ustası pehlivanlar da seyircinin önünde taht kururlar. Kirkpınar'da, süre ve puanlama kurallarının uygulanmasıyla, oyunlar azalırken, tatsız tuzsuz güreşlerin ortaya konması da eleştirilmiştir.

Amaçlarına ve yapılis şekillerine göre yağlı güreş oyunları ayakta yapılanlar ve yerde yapılanlar olmak üzere ikiye ayrılır. Her iki grupta da saldırı ve savunma oyunları ayrı ayrıdır. Yağlı güreşte pek çok oyun tekniği bulunur. Adalı Halil bir açıklamasında yağlı güreşte 366 oyun bulunduğunu söyler. Evliya Çelebi ise güreşçilerin iki-üç saat içinde 360 oyun yaptıklarını zede eder.

Kıf Kahraman yağlı güreşte yeni olma durumlarını şöyle açıklıyor:

1-Çivi Yukarı: Başın üzerinden, dikerek takla attırıp aşırarak. Bu şekilde aşırma, sırtı yere dokunmadan başın üzerinden denise ve göbeği açılmasa bile mümkün sayılır.

2-Açık Düşürme: Uygulanan bir oyun, kendi hatası ya da herhangi bir nedene kır üstü veya yan üstü yere düşerek göbeğin açılmasıdır. Kır üstü düşme de iki direk veya iki el yere dayalı olursa yeni sayılır.

3-Sırt Üstü Gelme: Yerde veya ayakta güreşirken hasının oyunlu ile sırtın yere dokunması

durumdur.
4-Pes Etme: Yenileceğini anlayarak ya da herhangi bir nedene yenilgiyi kabul ederek rakip oyuncuya "pes ediyorum" demektir.

5-Ayakları Yerden Kesme: Hasını kucaklayıp havaya kaldırıktan sonra el ve ayakları yere değmeden üç adım yürümeğe ya da yarım daire dönme.

6-Kısbetin Çıkması: İle üç diz üstü oyunu ya da kasnaktan çekmek suretiyle, kısbeti kaçkalarından aşağı düşüp, kırç açılan güreşçi yeni sayılır. →

YAĞLI GÜREŞTE OYUNLAR

"Yağlı güreşte oyundan oyun çıkar ve bunlar sayımla bitmez" diye yazan Güres Federasyonu eski üyelerinden Kemal Temzioğlu, eski yıllarda kaleme aldığı kitabında başlıca yağlı güres oyunlarını şu şekilde tarif ediyor:

Elense: Hasım ayakta iken, onun dengisini bozmak amacıyla sağ ve sol eli ensesinden tutarak yana doğru yapılan itme hareketidir.

İç Tirpan: Elense ile müşterek veya mustakil olarak yapılır. Hasım dengisini bozmak ve düşürmek maksadıyla oyun görülün bacağına ayakla içten yapılan darbe hareketidir.

Dis Tirpan: Yine aynı maksada hasımın ayağına dıştan yapılan çelme hareketidir.

Çapraz: Hasımın dengisini arkaya doğru bozmak ve düşürmek maksadıyla kollardan hasımın koltuk altından doluşturma suretiyle arkasında ve belin üzerinde parmakların iç içe kenetlenmesi halidir. Buna çift çapraz veya göğüs çaprazı denir.

Sırt Çaprazı: Hasım arkasında bulunarak onu one düşürüp basırmak maksadıyla kollardan koltuk altından geçirilip göbük üzerinde kenetlenmesi halidir. Bu pozisyonda hasım kaldırılıp taşınabilir de.

Dalma: Dalma, yere düşürmek maksadıyla hasımın diz veya paçasından yakalanması halidir. Tek paçayı yakalamak için yapılan dalmaya tek

dalma, çift paçayı yakalamak için yapılan dalmaya da çift dalma denir. Dalma hareketlerinde paça veya paçalar yakalandıktan sonra hasım kendine doğru çekilir. Genel olarak hasım omuz başları ile itilir.

Budama: Yukarıda izah edilen yakalama, kalça ile diz kapakların arasında yapılırsa, buna budama denir. Budama da tek ve çift olmak üzere iki çeşittir. Budama çaprazla birlikte kullanılabilir.

Kaz Kanadı: Göğüs çaprazına benzer bir harekettir. Tek farkı, bunda hasım başının, rakibinin koltuk altında veya karnında bulunmasıdır. Bu da tek veya çift kaz kanadı olmak üzere iki şekilde yapılabilir.

Kasnak: Hasım kasnagından baş parmak dışarıda kalmak suretiyle yakalanması halidir. Vücudun ön kısmına isabet eden kısımdan yakalanarak yapılan kasnaga çift kasnak, arka kısımdan yakalanarak yapılan oyuna da dış kasnak denir.

Kazık: Yukarıda izah edilen kasnak hareketlerinde, kol yumruk halinde kespentin içine girip tutulursa buna kazık denir. Bu da iç ve dış kazık olmak üzere iki çeşittir. Gerek kasnak ve gerekse kazık oyunları ayakta ve yerde tatbik edilebilir.

Paça: Kasnakta olduğu gibi hasım paçalarına parmakların sokulup yakalanması haline denir. Tek veya çift paça olarak yapılabilir. İç ve dış

paça, iç ve dış kazık veya kasnak gibidir. Hasıma yüz yüze bulunduğu zaman veya iç paçada, hasımın sağ paçası sağ eli ile sol paçası sol eli ile yakalanırsa buna ters paça denir. Paça; kazık, kasnak ve diğer oyunlar ile müşterek yapılır.

Boyunduruk: Paça kapmış hasımından kurtulmak maksadı ile bir kolun, hasımın koltuk altından geçirilmesi ve hasımın kafasının koltuk altında kalarak iki eli gırtlak hizasında kenetlenmesi haline denir. Hasım, sağ koltuk altına alınırsa buna sağ boyunduruk, sol koltuk altına alınırsa sol boyunduruk denir. Kaide olarak, hasım paçaları biraktıktan sonra boyunduruk gözülmesi mecburiyeti vardır.

Ellerin Kenetlenmesi: Her iki elin parmaklarının içe bükülerek birbirinin yakalanması halidir. Bu harekette, baş parmaklar, diğer elin orta parmakları ile dördüncü parmakları arasında sıkı sıkıya durur. Güreşte sakatlanmaya sebep olduğundan dolayı, hiçbir şekilde parmaklar açılarak birbirinin arasından geçirilmemelidir.

Sarma: Önce hasımı zapt etmek, bilahare yenici bir oyuna geçmek maksadı ile ayağı, hasımın ayağının iç tarafına sokup dolamaktır. Sarmann diğer şekli ters sarmardır. Ters sarma genellikle yerde yapılır. Ayağın, hasımın mukabil ayağına iç taraftan dolanma halidir.

Cezayir Sarması: Sarma, kalçadan vurulursa buna Cezayir sarması denir. Ayrıca sarma tek ayakla yapılırsa buna tek sarma, çift ayakla yapılırsa çift sarma adı verilir.

Künde ve Çeşitleri: Genelikle künde, sarmayı takibeden ve neticeye gidilen bir oyun şeklidir. Sarma vurulduktan sonra, bir elin hasımın ayaklarının arasından geçirilmesi dışında kalan diğer eli ile kenetlenmesi halidir. Künde vurulduktan sonra sarma çözüldür ve hasım savrulacak sırt üstü atılır.

Hasım yüzü koyun uzanmış vaziyette iken atılan künde, oturak künde denir. Hasım oturuş vaziyetinde ve elleri yerdeyken atılan künde, diz künde denir. Diz künde, diz durumunda bulunan hasım, ayağa kalkıp göbeğe çekerek atılan künde, ayak künde denir. Ayak künde sinde iken bir el şakta (el kasnak) ise, bu durumda atılan künde, sak künde denir.

Kilçik: Bir müdafaa oyunu olup, oturuş vaziyetinde sarmayı unuttuğu olan hasım, sarmayı çözdüğü anda, kalçayla yapılan ani darbe hareketidir. Kalçanın hasıma vurulması ile hasım bir yuy tazyikli altında kalmış gibi ileri fırlar ve havada perende atarak ileri düşer, hatta kendini toparlayamazsa yenik duruma düşer.

Sayvant: Oturarak ve diz künde sinin tam olarak tatbik edemeyen hasımın açığının istifade ederek yapılan bir oyundur. Kündeyi almış olan hasım, kündeyi tam atarken ayağın hasım üzerine aşırır ve diğer ayağını engelleyerek hasım altında bırakarak yener.

Kemane: Hasım yerde, oturuş vaziyetinde iken, onun arkasından ve koltuk altından kolları geçirip göbeği üzerinde kenetleme. Kaide olarak, kemaneyle hasımın karnına tazyik ederek sürtmek yasaktır. Ancak hasım bu durumda yukarıya doğru kaldırılıp sarmaya geçilebilir.

Ters Keçpe: Bir eli hasımın ayakları arasından geçirerek diz kasnaktan tutup diğer eli de hasımın koltuk altından geçirerek ensesinde dolamak (kurt kapamı) suretiyle yapılır.

Kol Bastr: Tek dalmış olan hasımın bacakları arasından bir eli geçirerek dışarda kalan diğer ele kenetleme.

Kurt Kapanı: Hem ayakta hem de yerde yapılan bir oyundur. Hasım arkasında iken kolları onun koltuk altından geçirilip ve ensede düğümlenir. Tek ve çift kurt kapamı olmak üzere iki şekilde yapılır.

Yanbaş: Çaprazla girildiğinde, ha-

Gözetim Dışında

sim geri çekilecek, sağ veya sol kolunu çaprazla alınan kola takar veya kapar, ani içten dönüşle dengeyi bozar ve bir ayağı ile de iç çengeli yapıpırtarak yenebilir. Buna yanbaş denir.

Paça-Kasnak: Bir el hasımın kasnagında diğer el hasımın paçasında olmak üzere onun yenmek maksadıyla yerde veya ayakta yapılan oyun.

Paça-Kazık: Bir el hasımın paçasında diğer el hasıma iç kazık vurmuş vaziyette ayağa veya yerde onun yenmek maksadıyla yapılan oyun. Kazığı dıştan vurulursa, dış paça iç kazık olur. ■

DERLEYEN: ZEKİ KAR

Gözetim Dışında

YAĞLI GÜREŞTE GERİ KALMANIN NEDENLERİ EDİRNE NASIL BAŞ'A ÇIKAR?

Rumeli'nin Deliorman, Razgrad, Tırnova ve Sumnu yöreleri nice parlak zaferlere imza atan pehlivanların yetiştiği topraklardı. Yağlı güreşin ana yurdu Rumeli'den dünyaya nam salan pehlivanlar çıktı. Bereketli pehlivan toprağında doğan Rumelili Türk aileleri, Balkan göçleriyle Anadolu'ya geldi. Böylece yağlı güreş, Anadolu'dan da ünlü pehlivanlar çıkardı.

Edirne ise Adalı Halil, Kara Emin ve Geçkintili Yusuf isimlerinden sonra Kırkpınar'da hiç birincilik kürsüsüne çıkmadı. Edirnelilerin gururu, yıllarca baş güreşlerde Edirne'yi temsil eden tek başpehlivan Ahmet Yavuz'du. Edirnelilerin umutlarını kaybetmemesini sağlayan ise, alt boylardan bazı gençlerin zaman zaman elde ettikleri dereceler oldu.

Edirne yıllarca bu kadarla yetenek durumunda kaldı. Er meydanında nice parlak zaferler elde eden başpehlivanlar, artık geçmişin kahramanlığı öykülerindeydi. Kocaeli, Antalya, Ankara ve Samsun yağlı güreşte Rumeli'yi geride bıraktı. Bu geri kalışın nedeni, altyapı, güreşe ilgi ve seyirci desteğinin eksikliği olarak gösterildi...

Edirne ata sporuna neden sahip çıkmadı? Yağlı güreşte geri kalmasının nedeni ne? Yağlı güreşin ana yurdu neden artık şöhretli pehlivanlar yetiştiyor? Edirne, unvanına layık başarıları yeniden elde edebilecek mi?

Bu soruların yanıtlarını, Edirne'de yağlı güreşe destek olan ay sayıdaki kurum ve kuruluşun yetkilileri ve yağlı güreş antrenörleriyle yaptığımız görüşmelerde bulmaya çalıştık.

SERHAT OCAK (İL GENÇLİK VE SPOR MÜDÜRÜ): ATA SPORUNA EL BİRLİĞİYLE SAHİP ÇIKALIM

Başlangıcı Edirne'nin fethine dayanan Tarihi Kırkpınar Yağlı Güreşleri yüzyıllarca süre gelmiş yitilmiş, mertlik ve başan öyküleri ile doludur. 2010 yılında UNESCO nun (Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Kurumu) somut olmayan kültürel miras listesine alınan Tarihi Kırkpınar Yağlı Güreşlerinde Edirne'nin geri kalmasının nedeni yağlı güreşe uğraşan sporcularımıza az sayıda kurum, kuruluş ve kişilerin destek olmasıdır. Yağlı güreş maddi ve manevi destek bulmalı ki ilimizdeki pehlivanlar Kırkpınar Meydanı'nda başan sağlayabilsinler. Yağlı güreş arzun uğraş ve emek isteyen bir spor. Bunun yanında masraf da fazla. Pehlivanlarımız güreşle uğraşırken ve kendilerini geliştirirken eğitim derli toplu olmaması gerekiyor. Bunun için sponsor olunması ve sponsor bulunmalıdır. Sponsorluk bağış ve yardım gibi alginlar. Aksine günümüzde etkin pazarlama iletişimi aracıdır. Bir etkinlikte destek vererek kurumun, ürünün, hizmetin tanıtılarak hedeflenen kitlenin bilinçaltında marka imajını oluşturmak, güçlendirmek ve satın alma tercihlerini etkilemek. İlimizde, ata sporumuz yağlı güreş sponsoru ile bulursanız başarılı olur dedileceği gibi kalıcı da olacaktır. Edirne Gençlik Hizmetleri ve

Alipoğlu Eğitim Merkezi

Spor İl Müdürlüğü olarak Edirne güreşçilerine her konuda yardımcı oluyoruz. 2010 yılında hizmete giren Alipoğlu Güreş Eğitim Merkezimizde iki güreş salonu, bir kondisyon odası ve bir de sauna var. Özellikle güreş sporunda 5 antrenörle ciddi bir altyapı çalışması yürütülüyor. Antrenörlerimiz Habib Kara, Sami Doğu Delen, Orhan Yıldırım, Aziz Özcan ve Turhan Arslantürk nezaretinde çalışmalar yapıyor. Güreşçilerimiz Kırkpınara daha iyi hazırlanmaları için Fatih Sultan Mehmet Kapalı Yüzme Havuzu yanında bulunan çim alanı imkanlar el verdiği ölçüde Er Meydanı haline getirdik. Başpehlivanımız Ahmet Yavuz ve diğer güreşçilerimiz her türlü imkanı sunuyoruz.

Edirne yağlı güreşte bir atılım yapacak. Son zamanlarda birçok pehlivanımız baş ve diğer boylarda önemli derecelere almaya başladı. Antrenörlerimiz okulları tarayarak güreş yeteneği olanları tespit ediyor. Bu cabalarını mevsimsiz vererek, bir zamanlar Başkentlik yapmış ve baş pehlivanlar kazanmış olan güzel Edirne'mizde Altın kemer alan başpehlivanlarımız olacak.

Edirne'nin yağlı güreşteki başarısını arttırmak için tüm kurum, kuruluş ve Edirne halkı olarak el birliği ile çalışalım, Ata sporunuza sahip çıkalım.

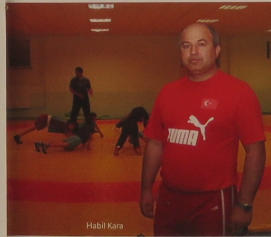

Berke Çiçek

GÜREŞ EĞİTİM MERKEZİ ANTRENÖRÜ HABİB KARA: HEDEFİMİZ GÜREŞ SPORUNU EDİRNE'DE YAYMAK

Edirne'de son dönemde altyapıya çok önem verildi. Kırkpınar'da başarılı olabilmemiz için zamana ihtiyacımız var. Gençlik Hizmetleri ve Spor İl

Müdürlüğü, Trakya Birlik ve Edirne Belediyesi, güreşe destek veriyor. Güreş Eğitim Merkezi'nde 5 antrenör görev yapıyor. Hedefimiz sadece merkezde değil, Suloğlu ve Lalapaşa'ya güreşi yaymak ve rekabeti artırmak. En iyileri seçerek yetiştiriyor, buradan yetileri ferdi yarışmalara ve Kırkpınar'a gönderiyor. Bunun dışında tesisler ferdî sporculara da açık, onlarla birlikte 300'e yakın sporcuımız var. İl Müdürlüğü Kapalı Yüzme Havuzu'nun yanında açık hava çim sahada da yağlı antrenmanlar yapıyoruz. Bu yıl Kırkpınar'da 3-4 tane derece bekliyorum Edirne'den. Ancak, Edirne'de seyirci desteği az. 25 bin seyircimin 5 bini Edirneli. Yağlı güreşin dışardan gelen seyircisi çok.

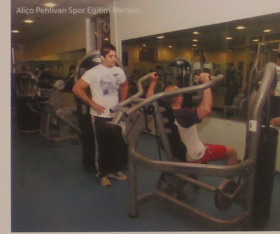
Habib Kara

BİLGİN DEVİREN (EDİRNE BELEDİYESİ): BELEDİYENİN SPORCU SAYISI ARTACAK

Belediyemiz yıl yağlı güreş bransız açtık. Sekiz güreşçimiz var, hepsi Edirneli ve Kırkpınar'da yetiştiler. Yağlı güreşe yeterince destek veremeyce çalışıyoruz. Güreşçilerimizin yağlı sporu meslek edimelerinin ve bundan para kazanmalarını istiyoruz. Sporcuların masrafları fazla, bakımı pahalı, sağlığa dikkat etmeleri önemli.

Sporcularımız belediyenin elemaları, sezon zamanı antrenman ve güreşlere katılıyorlar, diğer zamanlarda da belediyede çeşitli görevlerde çalışıyorlar. Sağlık güvenceleri ve düzenli aylık gelirleri var, bu olmazsa güreşi bırakıp başka iş yapıyorlar. Edirneli yağlı güreşe ilgisiz, fakat yavaş yavaş bu durum da ortadan kalkıyor. Belediye başkanımız çok ilgi gösteriyor, umuyoruz belediyenin sporcu sayısını artıracak.

Bu açıdan 651. yıl bizim için de bir dönüm noktası olacak. Edirne'de belli bir sayıda da olsa seyirci kitlesi var. Bu kitile Edirneli güreşçilere destek verecek ve tarihte olduğu gibi hep beraber yeniden bir 'Edirne ekolü' yaratacağız. Edirneliler Kırkpınar'a gelip güreşçilerimizin desteklesinler...

Alipoğlu Eğitim Merkezi

BELEDİYE SPOR KULÜBÜ ANTRENÖRÜ TALAT ÇELİK: EDİRNE SİCRAMA YAPACAK

Yağlı güreşin olimpiyatı Edirne'dir, en büyük pehlivan buradan çıkmış. Bugün neden çıkmıyor? Mesela Ticaret Odası'nın pehlivanı yok, diğer büyük firmalar desteklemiyor. Belediye, Trakya Birlik ve Gençlik Spor Müdürlüğü'nün sağladığı altyapı imkanlarıyla Edirne önumündeki yıllarda muhakkak bir sicrama yapacak

Biz sekiz sporcumuzla günde çift idman ve yağlı antrenman yapıyoruz, sıkı çalışıyoruz. Başkanımız Sarayçın'de bize yer tahsis etti. Sporcularımız, Asil Çelik, Soner Toto, Aryan Aktürk, Umüt Geleç, Gökhan Vurcanlı, Okan İriş, Sedat Çelik, Nedim Anıl Gider.

HAKKI UZ (TRAKYA BİRLİK): PROFESYONELLİK TESVİK EDİLMELİ

1987 yılında kurulan Trakya Birlik Spor Kulübü, güreş dalında faaliyet gösteriyor. Lisanslı 123 erkek ve 42 bayan olmak üzere 165 sporcumuz var. Yıldız, genç ve büyük bayanlarda milli sporcularımız var. Bu sporcularımız Dilek Atekel, 2009 yılında Akdeniz Oyunları ikincisi, yine aynı yıl Ayyete Güneş yıldız bayanlarda Avrupa 3.sü, 2010 yılında Sinem Topçu yıldız bayanlarda Avrupa 3.sü, olmuştur. Kulübümüz bünyesinde

Edirne Belediyesi Spor Kulübü güreşçileri Başkan Hamdi Sedefçili ile Fotoğraf: Edirne Belediyesi arşivi

Bu yıl bütün sporcularımız formda ve çok iyi güreşçiler. Özellikle Büyük Orta'da Soner Toto, Küçük Orta'da Asil Çelik, Sedat Çelik ve Okan İriş, Deste orta boyda Nedim Anıl Gider, Gökhan Vurcanlı, Deste küçük boyda da Aryan Aktürk'ten dereceler bekliyoruz.

bulunan bir diğer sporcumuz Hafize Şahin'in ise 2 Avrupa 3.lüğü, 1 Avrupa 2.ligi ve 1 dünya 3.lüğü bulunmaktadır. Halen yıldız, genç ve büyük bayanlar ve yıldız erkeklerde toplam 16 sporcuyla milli takıma en fazla sporcu veren kulübdür.

Büyük Bayanlar 1. güreş liginde mücadele eden bayan takımımız final gurubuna yükseldi. Erkeklerde ise, Büyük erkekler 2. ligi ve Yıldızlar 2. liginde yer alan takımlarımız müsabakaları devam etmektedir.

Trakya Birlik, yönetim kurulu başkanımız Rafet Sezen ve yönetim kurulu üyelerimiz ile genel müdürümüz Adnan Tekçe'nin destek ve teşvikleriyle ata sporumuzun yaşatılması için gayret gösteren kulübümüz, tarihi Kırkpınar güreşlerine her yıl düzenli olarak 50-60 sporcuyla katılıyor ve her yıl en az iki dalda kürsü yaparak dereceler alıyor. Son 3 yılda sporcularımızdan minik 1, minik 2, tozokparan, küçük orta küçük boy, büyük orta

Trakya Birlik Spor Kulübü'nün Milli takıma seçilen bayan güreşçileri Fotoğraf: Trakya Birlik arşivi

Ahmet Yavuz

büyük boy ve büyük ortada olmak üzere muhtelif boylarda birinci ve ikincilikler elde ettik.

Aralarında başpehlivanımız Ahmet Yavuz'un da bulunduğu güreşçilerimizin bu yıl Kırkpınar'da en az 3 boyda kürsü yapmalarını bekliyoruz.

Ancak, ülkemizde güreşe olan seyrice ilgisinin gün geçtikçe azalması, kulüplerin maddi imkanlarının yetersiz olması, ulusal medyadan futbol dışındaki spor dallarına ilgisizliği gibi sebeplerle, aileler ve gençler güreşe yönelmiyor. Bazı gençlerimiz aile kurduklarında çünk derdine düşüp sporu bırakıyor. Çünk spordan kazançları aile geçindirmeye yetmiyor.

Bunun önlenilmesi için profesyonelliği teşvik edici yeni yasal düzenlemelere ihtiyaç var. Kulüpler ve sporcular maddi olarak tam tıcn edimleri imkanlara bir an önce kavuşturulmalı. Kuruluş ve firmalara, sponsorluk ve sahiplenmeyle ilgili yeni yaklaşım ve yasal düzenlemeler getirilirdi takdirde, ilginin artacağı ve yeni başarılı sporcuların çamıya kazandırılacağı inancındayız ■

EDİRNE'NİN AZ TANINAN BAŞPEHLİVANI GEÇKİNLİLİ YUSUF

Eski Kırkpınar'da güreşen Geçkinlili Yusuf Pehlivan, Cumhuriyet'in ilanından sonra, Kırkpınar Edirne'ye alındıktan sonra, 1925 yılındaki güreşlerde başpehlivan oldu. Ama onu, Edirne'nin Kırkpınar'da kürsüye çıkan az sayıdaki pehlivanları arasında bulunmasına karşın yeterince tanımıyoruz. Geçkinlili Yusuf Pehlivan'ın hayat hikayesini, hayatta olan kızı Fatma Yılmaz ile yakınları Nail Yılmaz, Havva Çabuk, Recep ve Mehmet Akıncı, Hikmet Gönül ile Geçkinli Köyü'nün yaşlılarından edindiğimiz bilgilerle anlatalım.

■ HAKAN AKINCI*

Yusuf Pehlivan, Bulgaristan sınırları içinde kalan Deliorman-Şumnu'ya bağlı Uyan Köyünde 1304-

Rumi (1888-Miladi) yılında doğdu. Altı erkek, bir kız olmak üzere yedi kardeşleri. Kalabalık ve orta halli çiftçi bir ailenin oğlu olarak dünyaya gelmesi ve diğer kardeşleriyle sürekli rekabet halinde olması, hayatında önemli bir rol oynamış.

Yusuf Pehlivan, Balkan Savaşı'nın ardından, Edirne'nin Geçkinli Köyü'ne akrabalarının yanına göç eder. Annesi, babası, kız kardeşi ve bir erkek kardeşi ise Uyan Köyü'nde kalmıştı.

Yusuf Pehlivan'ın Bulgaristan'ı terk ediş hikayesi hayli ilginçtir. Gençlik yıllarında Şumnu ve çevresinde düştüğü ve yığılılığı tanıyan Yusuf, Şumnu'nun yerel yöneticilerine güzellik zamanı gönüllü çalmar. Babası evlenmelerine izin vermediği için kızı kaçırır. Arkasından otlam fermanı çıkarılınca, kız geri götürür ve Türkiye'ye, Geçkinli Köyü'ndeki kardeşi Osman'ın yanına kaçar.

Yusuf Pehlivan'ın yavuklusunu kaçırma girişimleri de sonuç vermezince, bir süre sonra Uyan Köyü'ndeki 300

baş hayvanını da alarak Edirne'ye döner. Uzun süren ömrünün geride kalan kısmı, Geçkinli Köyü'nde böyle başlar.

Yusuf, Bulgaristan'dan getirdiği hayvanlarla kardeş Osman Bozkurt'un yanında çiftçiliğe başlar. Zeynep Bozkurt ile evlenen Yusuf Pehlivan, eşini genç yaşta kaybedince Hediye ve Refiye adlarında eşleriyle evlendi. Bu evliliklerinden Süleyman, Tenzile ve Fatma isiminde 3 çocuğu oldu.

Çiftçilikte başarılı olan Yusuf Pehlivan genç yaşta başladığı güreşe de sürdürdü. Zaten pehlivanları pek çoğunun bir mesleği vardır. Kimi çiftçi, kimi marangoz, kimi demircidir. Yusuf çevre ilçelerde yapılan panayırda güreşlere katılır. Cüsseli bir vücutta, kuvvetli pazulara ve cesarete sahipti. Göğüş çaprazının kuvvetli olması ve mert güreş tutması sayesinde sırtı yere geliyordu. Kim bilir belki hemşerisi olan çiban pehlivanı Koca Yusuf'u kendine rehber edinmişti?

Yusuf Pehlivan spordaki başarısını, 1925 yılında Edirne'de yapılan Kırkpınar'ın ikincisinde başpehlivanlığı kazanarak kanıtladı. Türkiye Cumhuriyeti'nin ikinci başpehlivanı oldu.

Yusuf Bozkurt, 1946 ya da 1953

yılında Kırkpınar Ağalığı da yaptı. Tüm köylü Yusuf Pehlivan'ın ağalığı esnasında köyde hazırlıklar yapmış ve köy halkı hazırlıklarından süslemedikleri fayton ve öküz arabalarıyla birlikte er meydanına hareket etmiş. Geçkinli'de ve çevre köylerde Yusuf Pehlivan'ın ağalık yaptığı sanki dünmüş gibi hatırlar ve anlatılır. Oksa resmi kayıtlarda onun ismi ağa olarak yer almaz. Bu hem köylülerinin hem de yakınlarını üzüyor.

Güreşi bıraktıktan sonra Kırkpınar'da hakemlik görevi de yapan Yusuf Pehlivan, 1943'te köy muhtarı seçilmiş. Geçkinli Köyü'nde sebzecilik ve hayvancılıkla uğraşmış, mandıra işletmiş. Bir süre köy kahvesiyle bakkalyesinde de işletilen Yusuf Bozkurt, çalışkanlığı ve dürüstlüğüyle çevresine örnek olmuştur.

Hayatı işleriyle de anılan Geçkinlili Yusuf Pehlivan, 21 Mayıs 1976'da 88 yaşında hayata gözlerini yumdu. Mezarı Geçkinli Köyü'nün kabristanındadır ■

*Arkeolog Sanat Tarihçisi

EDİRNE'NİN MEŞHURLARI

Traklar, Romalılar, Türkler. Tarih boyunca pek çok kavim, nehirlerin ve yolların buluştuğu bu şehirden gelip geçti. Uygurlıklar arasında bir köprü islevi gördü, kültür değerleri bir kıtadan ötekine taşıdı. Hem asırlar boyu Avrupa içlerine akan orduların pesinden giden iskan topluluklarını taşıdı köprülerinde, hem gözü yaşlı göç dalgalarına sefakati bağrında yer açtı. Ama o çağların birikiminden kendine özgü bir kimlik yarattı. "Edirne'nin nesi meşhur?" diye soranlara, tanınması, tanışması ve yaşaması için bu özgün kimliğinden birkaç örnek...

TARİHİ KÖPRÜLER

Balkanlar'ın yüksek dağlarından doğan Meriç, Arda ve Tunca ırmakları Edirne'de buluşur ve daha güneyde Ergene Irmağı'nın sularını da alarak Ege Denizine dökülür.

Birbirinden güzel dokuz taş köprü birer gerdanlıq gibi bu nehirleri süser. 14 ille 18. yy arasında, içlerinde Mimar Sinan'ın da bulunduğu ıleri gelen mimarların yaptığı; Tunca Nehri üzerindeki Fatih, Kanuni, Şehabettin Paşa, Sültan II. Bayezid, Yalnızgöz, Gazimihal, Yıldırım ve Ekmekeçizade köprüleri; Meriç Nehri üzerinde, 263 m uzunluğunda Mecidiye Köprüsü ve Ergene Nehri üzerindeki 174 gözülü, 1392 m uzunluğundaki Uzunköprü.

Acaba içinden bunca nehrin

geçtiği, bu nehirler üzerinde bunca tarihi köprünün bulunduğu kaç şehir var dünyada?

DOLMENLER

Edirne'nin kuzeyinde Lalapaşa İlçesi'nde yağın olarak bulunan dolmen ve menhirler, binlerce yıllık geçmişle yazı öncesi dönem antikal mezar örnekleridir. İkisi delikli, dikey üçüncüsü de bunların üzerine kapak gibi yatırılmış üç büyük taştan oluşturulmuş Taş Devri mezarı dolmen, tek odalı veya 2-3 odalı mezarlardır. Ölülerin kıymetli eşyalarıyla birlikte gömüldüğü bu taş mezarların çoğu, defnelcer tarafından tahrip edilmiştir. Uzun taş anlamını taşıyan menhirler ise; mezar başına dikilen

Darüşşifa

uzun kaya parçalarıdır. Dünyada çok az yerde bulunan bu tarih öncesi mezar anıtları, ilk toplulukların, ölümünden sonraki yaşama ilişkin inançlarını gösteren izler taşıır.

SELİMİYE CAMİİ

Mimar Sinan'ın 80 yaşında yarattığı ve "ustalık eserim" dediği Selimiye Camii, Osmanlı-Türk sanatının ve mimarlık tarihinin başyapıtlarındandır. 1569-1575 tarihleri arasında Sültan II. Selim tarafından yaptırılan eser, "kentnin taci" konumuyla, Edirne'nin ve Osmanlı mimarlığının en önemli eseridir. Her yapısı yeni bir deneme olan Sinan'ın, ömür boyu süren, kendini aşma, mükemmelleşme uğraşının estetik doruğu Selimiye'dir.

31.50 m çapındaki kubbesi en büyük kubbedir ve sekiz fil ayak ile taşınır. 71 metreye yakın minareleri, ovalatgen şadırvanı Osmanlı mimarlığının en zarif eserlerindedir. Selimiye, çini, ahşap, mermer oyma ve kalem işlerini de en ıleri örneklerini barındırır.

SAĞLIK MÜZESİ-DARÜŞŞİFA

Tunca kıyısındaki Sültan II. Bayezid Külliyesi, cami, tip medresesi, imaret, darüşşifa, hamam, mutfak, ıcrak depoları ve diğer bölümleriyle dönemin en büyük sağlık ve sosyal yardım kuruluşudur. Sültan II. Bayezid tarafından 1484-1488 yılları arasında yaptırılmıştır.

Darüşşifa bölümü 1997 yılında, tip medresesi de 2008 yılında Trakya

Üniversitesi tarafından müze olarak düzenlenmiştir. 1997'de ziyarete açılan Darüşşifa Sağlık Müzesi, 2003 yılında Avrupa Müze Ödülü'ne layık görülmüştür. Sağlık Müzesi Edirne'de en çok ziyaret edilen müzedir.

KIRKPINAR

Geleneksel Kırkpınar Yağı Güreşleri, Her yıl haziran sonu ile temmuz ayı başında düzenlenen şenliğın son üç gününde yurt dışından ve yurdun dört bir yanından binlerce güreşsever Sarayıcı'ne akın eder. Yedi asırlık tarihi bir geleneği yaşatan Kırkpınar, Avrupa kültür destinasyonları içinde ülkenin temsil etmekte ve UNESCO tarafından 'Somut Olmayan Kültürel Miras' listesine alınmıştır.

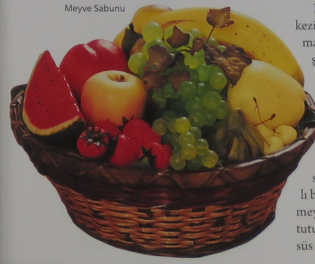
KAKAVA ŞENLİĞİ

Her yıl 5 ve 6 Mayıs'ta Romanlar'nın geleneksel etkinliği olan Kakava şenliği geniş katılımlı ve coşkulu kutlanır. Geleneksel Kakava atesinin yakılmasıyla başlayan kutlamalar, gece gündüz müzik ve eğlenceyle devam eder. Çeşitli gösterilerin yapıldığı şenlikte Romanlar, uğur getirmesi düşünülüyor, sabahın erken saatlerinde Tunca Irmağı'nın sularında yıkanır. Ayrıca 6 Mayıs, Edirne'de, Uluslararası Hidrellez Festivali olarak da resmi törenlerle kutlanır.

TAVA ÇİĞERİ

Edirne'nin en tanınmış lezzeti tava ciğeridir. Edirne'ye turist olarak

Meveye Sabunu

Tava Ciğer

gelenlerin yemeden dömediği tava ciğeri, yoğun rağbet gördüğünden, kentteki tava ciğeri yapan esnafın sayısı da hızla arttı. Yaprak ciğeri olarak da bilinen Edirne tava ciğeri'nin lezzeti, bölgenin zengin ılorasından kaynaklanır.

Doğal ortamda beslenen bir yaşındaki dananın karacigerinden yapılan tava ciğeri'nin üretiminde ustalık da çok önemlidir. Malzeme seçimi, hazırlaması, pısrılışı ve servisi maharet gerektirir. Pısrım sırasında yine yöreye ait buğday unu ile açılmış yağ; servis ediyse Edirne mahsulü, doğal yoldan kurutulmuş yeşil ve kırmızı biber kullanılır.

MEVYE SABUNU

Tarihte, Edirne'nin en önemli mesleklerinden biri de sabunculuktu. Halkın büyük bir bölümünün geçim kaynağı olan bu meslek Sabunı Mahallesi'ne de adını vermiştir. Tarihi sabunculuk, eski önemini yitirse de günümüz hediyeleşme eşya sektörünün en gözde ürünleri arasında yer alıyor.

Kokulu sabun üretiminin tek merkezi olan Edirne'de, hediyeleşme eşya mağazalarının vitrinlerini meyve şeklinde, rengarenk sabunlar süslüyor. Misk, amber ve gül esansları katılarak elma, armut, seftali, üzüm, kavun gibi çeşitli meyve şekli verilen kokulu sabunlar, giderek Edirne'ye özgü bir el sanatına dönüştü. Temizliğin simgesi olan sabun, Edirne'de farklı bir kültürel kimliğe bürünenken, meyve biçimli kokulu sabunlar çok tutuldu ve çeyiz sandıklarının gözde süs eşyası olarak yer aldı ■

WHAT IS EDİRNE FAMOUS FOR?

Historical Bridges: The rivers of Maritsa, Arda and Danube meets in Edirne. Nine stone bridges enrich those rivers like necklaces. One wonders that how many cities are present in the world in which so many historical bridges are present on the countless rivers?

Dolmens: The dolmens in the north of Edirne are the examples of monumental graves of thousands of years of past. Those monuments of prehistoric graves are present in very few places in the world and show signs of the believes about the life after death.

Selimiye Mosque: The Selimiye Mosque is the work of art of Mimar Sinan and is one of the master pieces of Ottoman-Turkish art and architecture. The work of art is asked for by Sültan Selim II. Between the years 1569-1575 and represents the peak of the mosque architecture aesthetics.

The Healt Museum: It is in the complex adjacent to the mosque (Külliye) which was built by Sültan Bayezid between the years 1484-1488. It is arranged as a health museum by the University of Thrace. It received The European Museum Award in 2003.

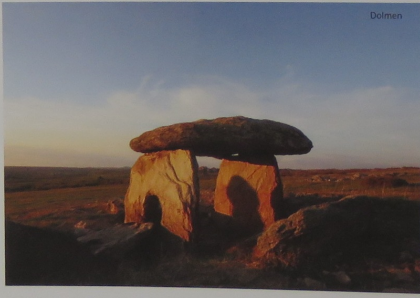
Kırkpınar: Kırkpınar lives up to a historical tradition of 7 centuries and is one of the oldest sports organizations in the world. It is also among the European culture destination.

Kakava: Every year in 5th and 6th of May the traditional activity of the Romans, Kakava festival, is celebrated with joy. At the same time International Hidrellez Festival takes place in Edirne.

Tava Ciğeri (liver of the lamb cooked in a frying pan);

It is the most famous flavour of Edirne. The selection of the ingredients, preparation, cooking and serving is done with masterhood. During the cooking local flour and oil is used. Green and red peppers grown and dried in Edirne are also used.

Fruit Soap: In the past one of the most important professions in Edirne was being the maker of soap. It is among the most popular souvenirs of the modern days. It is a unique art of Edirne where soaps with musk, amber and rose odours are shaped as fruits ■

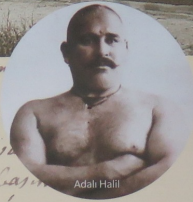
Dolmen

Ermen Simgisi

Kasımpaşa haziresindeki anma töreni

31-5-1946 cum
Kırkpınar güreşleri
adalı Halil pehlivan
yeni yapılan mezarı başını
ihtilaf

Adalı Halil

Hazırlayan:
Abdullah Aslaner

Bu sayıda, Tarihi Kırkpınar Yağlı Güreşleri'nin heyecanının coşkusuyla yaşadığı bir dönemde, Ayterim Ağaogulları'ndan temin ettiğimiz bir fotoğrafı "Tarihten Belgeler" sayfamıza taşıdık.

Fotoğraf, Ayterim Ağaogulları'nın babası, dönemim Trakya Umumi Müfettişi Abidin Özmen'e ait. 31 Mayıs 1946 tarihli fotoğrafta, Kırkpınar'ın başlaması dolayısıyla Kasımpaşa Camii'nin haziresinde yapılan anma töreni objektifte yansımış.

Abidin Özmen fotoğrafın arkasına kendil e yazısıyla, "Kırkpınar

güreşleri adına Adalı Halil pehlivana yeni yapılan mezarı başındaki ihtifal 31-5-1946 cuma" notunu düşmüş.

Fotoğrafta, bugün harabe vaziyette bulunan Kasımpaşa Camii'nin ibadete açık olduğu görülmekte.

Adalı Halil'in mezarı, 1956 yılında, seddelerin yapımı sırasında, buradan alınarak bugünkü "Pehlivanlar Mezarlığı"na nakledildi. Seddeler dolayısıyla şehirle irtibatı kesilen Kasımpaşa Camii zamanla harabeye döndü.

"Selim'in mezarı", Samona çayırından Kasımpaşa haziresine,

oradan da, Murat Hidavendigâr'ın Güreşçiler Tekkesi'nin bulunduğu bugünkü Pehlivanlar Mezarlığı'na taşınırken, kültürel miras özenle yaşatılmış. Kasımpaşa'nın beş asırlık yadigarı ise sabırla ihya edileceği günü beklemekte ■

